

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

2/2024
Únor

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF
Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Mgr. J. Machonský, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. N. Vaidišová, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 29. 2. 2024
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
PhDr. L. Tvrda, Mgr. N. Vaidišová,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám únorové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Přijmout či nepřijmout (euro) – to je oč tu (v České republice) běží (a to minimálně od roku 2005). Společná evropská měna je předmětem dlouhodobé odborné (často spíše pseudoodborné) i veřejné debaty. Nedávno tuto diskusi rozvířil novoroční projev prezidenta republiky Petra Pavla. Česká republika by podle něj měla přijmout konkrétní kroky, které nás k přijetí společné měny dovedou. Po letech lavírování, zbavování se odpovědnosti a „taktí“ nečinnosti se tak konečně někdo z politických špiček jasně za přijetí eura postavil. Naše společnost i politická scéna ovšem reagují na tuto otázku různě. Přehledový článek s názvem „Otázka společné měny: některé aspekty a východiska veřejné a politické debaty o přijetí eura“ se pokusí stručně představit vývoj českého veřejného mínění o společné evropské měně, shrnout dosavadní kroky ke vstupu do eurozóny od českého vstupu do Evropské unie v květnu 2004 a poukázat na objektivní i subjektivní faktory, které vstup do měnové unie ovlivňují.

Věříme, že Vás pravidelný přehled informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

V rámci projektu **CORE Econ** jsou zdarma dostupné ekonomické učebnice v angličtině a v menší míře taktéž v dalších jazycích:

<https://www.core-econ.org/>

Publikováno na webu MF

14.2. byla zveřejněna zpráva Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou – 2023:

<https://www.mfcr.cz/cs/zahranici-a-eu/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2024/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konvergenčních-54852>

Monitoringy tisku

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 2. 2024 – 29. 2. 2024 se tentokrát věnuje tématu:

Zemědělské dotace

Byl zpracován z tištěných médií a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Otázka společné měny: některé aspekty a východiska veřejné a politické debaty o přijetí eura	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	11
Daně.....	11
Ekonomické vědy. Ekonomie	17
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	18
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	24
Informatika. Počítače	27
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	28
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	28
Podnik a podnikání	30
Pojišťovnictví. Sociální péče	31
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	31
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	33
Právo	34
Účetnictví	36
Veřejná správa	37
Veřejné finance. Rozpočet	40
Zemědělství	42
Životní prostředí	42
Ostatní.....	42
Přehled nových knih	48

Otázka společné měny: některé aspekty a východiska veřejné a politické debaty o přijetí eura

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Společná evropská měna je předmětem odborné i veřejné debaty po celou dobu své existence. S projektem měnové unie se pojí nejen otázky měnové, finanční a hospodářské politiky na úrovni jednotlivých států i Evropské unie jako celku, ale i silné vnitropolitické téma identifikace občanů se společnou měnou. V nedávné době se možnost českého vstupu do eurozóny dostalo znovu do popředí zájmu, mj. díky novoročnímu projevu prezidenta republiky Petra Pavla, kdy prezident vyzval vládu k podniknutí konkrétních kroků k přijetí společné evropské měny. Následná mediální a politická odezva pak demonstrovala, nakolik otázka eura rezonuje českou společností i politickou scénou. Přehledový článek se pokusí ve stručnosti představit vývoj českého veřejného mínění o společné evropské měně, shrnout dosavadní kroky ke vstupu do eurozóny od českého vstupu do Evropské unie v květnu 2004 a poukázat na objektivní i subjektivní faktory, které vstup do měnové unie ovlivňují, na příkladech vybraných států Evropské unie.

Postoj k Evropské unii, jejím institucím, nebo k euru?

Pohled na motivace se v průběhu existence eurozóny vyvíjel souběžně s měnovou unií samou. Studie, sledující vývoj veřejného mínění, začaly postupem času vedle ekonomických a finančních motivací zohledňovat i vlivy spadající do pole společenských a humanitních věd, a mnohé z nich čistě subjektivní. Stejně tak začaly být patrné nuance ve vnímání Evropské unie nejen jako celku, ale i jejích dílčích součástí, jejichž veřejný obraz se mnohdy diametrálně liší.

Na tuto skutečnost upozorňovala již v roce 1997 studie Manfreda Gartnera z univerzity v St. Gallen *Who wants euro – and why? Economic explanations of public attitudes towards single European currency*¹. Studie si dva roky před spuštěním třetí fáze evropské měnové unie povšimla příznačného rozdílu mezi postojem vlád členských zemí a veřejným míněním, upozorňuje na nezanedbatelnou a nevyhnutelnou iracionalitu, která je součástí diskuse o euru, a na příkladu osmi zemí se snaží nalézt kořeny zdánlivé iracionality. Autor uvažuje, že má-li být postoj země založen na racionálních předpokladech, musí brát v potaz čisté zisky a ztráty, které přijetí eura přinese. Tuto hypotézu pak konfrontuje s tezí souvislosti s předchozí fiskální a monetární zodpovědností a členstvím v EMS. Dochází k závěru, že veřejný postoj k euru je tím pozitivnější, čím volnější byla dosavadní peněžní i fiskální politika země a čím déle byla země v EMS. Zdůrazňuje ale zdánlivě drobné rozdíly, zejm. znatelně se lišící postoje k euru a Evropské centrální bance; čím nižší podpora měnové unie v dané zemi panuje, tím jsou tyto nuance výraznější.

Obdobně metodicky postupuje studie Miriam S. Allamové a Achima Goerrese *Adopting the Euro in Post-Communist Countries*². Hledá ekonomická, politická a historicko-ideová vysvětlení v oblasti vybraných zemí bývalého východního bloku³; poukazuje také na skutečnost, že zkoumá časový úsek mezi vstupem země do EU a obdobím, kdy naplní Maastrichtská konvergenční kritéria, a je tak povinna přijmout společnou měnu, avšak bez definovaného časového rámce. Podrobněji se věnuje právě historickým příčinám, kdy vidí měnu jako jednu z možných součástí národní identity. Historická paměť ale může mít i opačný efekt a namísto preference vlastní měny v některých případech přispívá k vyšší podpoře eura jako prostředku integrace, nebo měnové stability. Zdůrazňuje, že formování veřejných postojů je výrazně více ovlivněno makroekonomickými a historicko-identitárními faktory, než

¹ GARTNER, Manfred. *Who wants euro – and why? Economic explanations of public attitudes towards single European currency*. St. Gallen: Departments of Economics. Online. 1997. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2024-02-15]

² ALLAM, Miriam S., GOERRES, Achim. *Adopting the Euro in Post-Communist Countries: An Analysis of the Attitudes toward the Single Currency*. Köln: Max-Planck-Institut für Gesellschaftsforschung. Online. 2008. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2024-02-14]

³ Studie zkoumá postoj k euru v České republice, Estonsku, Maďarsku, Lotyšsku, Litvě, Polsku, Slovensku a Slovinsku, tedy zemích, které vstoupily do EU v roce 2004.

mikroekonomickými, a dalece tak přesahuje pouhou úvahu nad individuálními benefity. Dochází ke čtyřem závěrům: euro může být vnímáno jako záruka kontinuální ekonomické stability; následně poukazuje na vliv historických idiosynkrazí, kdy větší podporu má euro ve státech, které během druhé světové války utrpěly vyšší ztráty na životech; dále je podpora eura ovlivněna politickými okolnostmi, zejména individuální spokojeností s demokracií (kdy vyšší spokojenost je spojena s vyšší podporou eura), a konečně konstatuje existenci souvislosti mezi nižší podporou eura a silnější národní identitou.

Teze společné evropské měny jako symbolu identity na mezinárodní úrovni v souvislosti s otázkami finanční a ekonomické stability na příkladech pobaltských zemí rozvíjí studie Assem Dandashlyho a Amy Verdun *Euro adoption policies in the second decade – the remarkable cases of the Baltic States*⁴. Pobaltské země patřily ke členům Evropské unie, jejichž hospodářství bylo výrazněji zasaženo krizí v letech 2007-2008 až na úroveň dvouciferného poklesu HDP, navzdory tomu se však tamní vlády rozhodly splnit konvergenční kritéria i za cenu zvýšeného dopadu restriktivní fiskální a peněžní politiky na některé segmenty společnosti. Článek blíže popisuje proces přijetí eura v pobaltských zemích, podrobně rozebírá jejich situaci v průběhu finanční krize a upozorňuje na neobvyklost zachování pevných směnných kurzů i v období krize. Prostor je věnován otázce devalvace měny, vkladů a roli poměru vkladů v zahraničních a domácích měnách. Nezanedbatelnou roli v případě postojů pobaltských vlád hrála i etnická otázka: všechny státy mají různě početnou, avšak nezanedbatelnou ruskou menšinu, a jedním z rozhodujících faktorů přijetí společné evropské měny se tak stala otázka hlubší evropské integrace. Odhodlaný postoj lotyšské vlády ilustruje i článek ve *Financial Times* z konce roku 2013, citující tehdejšího ministra financí Andrise Vilkise, který přijetí eura uvedl výslovně jako prostředek obrany před ruským vlivem⁵. Případ Lotyšska je pozoruhodný zejména výrazným obratem veřejného mínění: tehdejší premiér Valdis Dombrovskis neshledal referendum za potřebné, neboť přijetí eura bylo zahrnuto v plebiscitu o vstupu do Evropské unie a přijetí měny by pouze zdrželo⁶; i navzdory úvodnímu odporu obyvatelstva a přetrvávající nostalgii po latu se euro pět let po přijetí v lednu 2019 těšilo 83% podpoře obyvatel⁷.

Otázce rozdílných postojů k přijetí eura ve specifickém případě České republiky a Slovenska se věnuje článek Assema Dandashlyho a Amy Verdun *Boarding the euro plane: euro adoption in the Czech republic and Slovakia*⁸. Studie nachází paralely i rozdíly v polistopadovém vnitropolitickém vývoji obou zemí, odlišným postoji k vlastní měně a otázce slovenského „komplexu méněcennosti“, motivující k asertivnější integrační politice. Autoři považují za významný rozdíl v postoji k euru především vnitropolitický vývoj. Zatímco Slovensko v 90. letech v mezinárodní integraci oproti České republice zaostávalo a potýkalo se s tzv. „obdobím mečiarismu“, které však s devadesátými lety skončilo, v české politice zůstal významným činitelem euroskeptický postoj Václava Klause, zejména v jeho dvou prezidentských funkčních obdobích v letech 2003-2013. Autoři si výsledný rozdíl v postoji obou zemí vysvětlují následujícími způsoby: za první možný důvod pokládají snahu Slovenska vyrovnat se České republice či ji překonat, s poukazem na dřívější tendence, které vedly k rozpadu federace. Tato příčina však není dostatečně podložena a zůstává tak částečnou spekulací. Druhé možné vysvětlení, tedy že přijetí eura posílí pocit integrace do evropských struktur, se v případě obou zemí prokázalo jako liché. Třetí vysvětlení staví na rozdílném vztahu k domácí měně jako symbolu identity; na Slovensku jednoznačně převážilo praktické akcentování ekonomických výhod nad vztahem k slovenské koruně, zatímco česká koruna je silněji vnímána jako součást národní identity. Čtvrtý argument, tedy vliv rozdílné míry euroskepticismu, byl analýzou potvrzen; V. Klaus během svého prezidentského mandátu zastával nejen silný a vokální euroskeptický postoj, ale podle autorů jej promítl do personální politiky při jmenování členů rady České národní banky.

⁴ DANDASHLY, Assem, VERDUN, Amy. *Euro adoption policies in the second decade – the remarkable cases of the Baltic States*. In: Journal of European Integration 42(3), April 2020. Online. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/340268558_Euro_adoption_policies_in_the_second_decade_-_the_remarkable_cases_of_the_Baltic_States [cit. 2024-02-14]

⁵ *Latvia sees joining euro as extra protection against Russia*. In: Financial Times, 30. 12. 2013. Online. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/199b0a8c-69c0-11e3-aba3-00144feabdc0> [cit. 2024-02-12]

⁶ KOLYAKO, Nina. *If opposition initiates referendum on euro, Latvia will fall behind euro introduction timetable*. In: The Baltic Course, 10. 12. 2012 Online. Dostupné z: <https://www.baltic-course.com/eng/analytcs/?doc=67191> [cit. 2024-02-11]

⁷ FRIDRIHSONE, Madara. *Five years since Latvia switched to the euro*. In: eng.lsm.lv, 2. 1. 2019 Online. Dostupné z: <https://eng.lsm.lv/article/economy/economy/five-years-since-latvia-switched-to-the-euro.a304757/> [cit. 2024-02-11]

⁸ DANDASHLY, Assem, VERDUN, Amy. *Boarding the euro plane: euro adoption in the Czech republic and Slovakia*. In: Review of European and Russian Affairs 9 (2), 2015. Online. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2022-02-13]

Situace v České republice

Vstup České republiky do Evropské unie 1. 5. 2004 na základě referenda 13. a 14. 6. 2003, které se 77% většinou hlasujících (41.73% oprávněných voličů)⁹ vyslovilo pro vstup do EU, bylo součástí největšího rozšíření Unie: spolu s Českou republikou řady členských zemí posílilo Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko. Samotnému vstupu předcházelo mj. přijetí Strategie přistoupení České republiky k eurozóně, vypracované společně vládou a Českou národní bankou¹⁰. Ta krom jiného stanovuje, že „nedílnou součástí přistoupení ČR k EU je i závazek o následném přistoupení k eurozóně“, a definuje krom jiného koordinovaný postup Ministerstva financí, Ministerstva průmyslu a obchodu a České národní banky v oblastech fiskální konsolidace, ekonomické sladění a konvergenčních kritérií. Po naplnění Maastrichtských konvergenčních kritérií¹¹, tedy cenové stability, stability devizového kurzu, konvergence úrokových sazeb a kritérií veřejných financí, je umožněn vstup do tzv. 3. fáze EMU a zavedení eura.

V listopadu 2005 byla za účelem příprav na zavedení eura založena Národní koordinační skupina, prvním koordinátorem se stal Tomáš Prouza (ve funkci od listopadu 2005 do listopadu 2006)¹². První zasedání členů Národní koordinační skupiny (dále NKS) se konalo 20. 2. 2006¹³. 8. listopadu 2006 byl do funkce koordinátora vládou jmenován Petr Očko, současně bylo zavedení eura odloženo na rok 2010¹⁴. Petra Očka ve funkci 28. 3. 2007 nahradil Oldřich Dědek¹⁵, který funkci zastával až do roku 2017. V témže roce byla vydána Aktualizovaná strategie přistoupení České republiky k eurozóně¹⁶, která s odkazem na Národní plán zavedení eura v ČR uvádí časový rámec zavedení eura v letech 2009-2010. Vláda v prosinci 2007 přijala „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou“¹⁷, a s poukazem na nedostatečné změny ve fungování fiskální politiky a nastavení institucionálního rámce vedoucího k vyšší adaptabilitě domácí ekonomiky tak nestanovila cílové datum přijetí eura. Tehdejší politické situaci a návrhu na referendum o přijetí eura se věnuje komentář Petra Holuba¹⁸. Návrh na referendum ze strany ODS se opakoval v roce 2011¹⁹ a 2014²⁰. Referendum mělo být spojené s požadavkem na schválení výjimky z přístupové smlouvy, která by umožňovala České republice nepřistoupit k euru. Návrh ODS byl však zamítnut Senátem²¹.

⁹ *Tři čtvrtiny občanů jsou pro vstup.* Český rozhlas, 15. 6. 2003. Online. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tri-ctvrtiny-obcanu-jsou-pro-vstup_200306151042_mtaborska [cit. 2022-02-23]

¹⁰ *Strategie přistoupení České republiky k eurozóně.* In: Zpráva o inflaci – příloha. IV/2003. Online. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/zpravy-o-inflaci/tematicke-prilohy-a-boxy/Strategie-pristoupeni-Ceske-republiky-k-eurozone/> [cit. 2024-02-10]

¹¹ Příloha 2. Stabilita měnového kurzu není kvůli dosavadnímu nepřistoupení k ERM II vyčíslována jinak, než hypoteticky.

¹² *Euro a Česká republika.* In: BusinessInfo.cz, 1. 1. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/euro-a-ceska-republika-prijeti-vyhody-nevyhody/5/> [cit. 2024-02-19]

¹³ *Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR zahájila činnost.* Ministerstvo financí, 20. 2. 2006. Online. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/narodni-koordinacni-skupina/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/2006/narodni-koordinacni-skupina-pro-zavedeni-1704> [cit. 2024-02-19]

¹⁴ *Koordinaci příprav zavedení eura byl pověřen Petr Očko.* Ministerstvo financí České republiky, 9. 11. 2006. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2006/2006-11-09-tiskova-zprava-5805-5805> [cit. 2024-02-19]

¹⁵ *Koordinátorem příprav zavedení eura v ČR byl jmenován Oldřich Dědek.* Ministerstvo financí České republiky, 28. 3. 2007. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2007/2007-03-28-tiskova-zprava-5732-5732> [cit. 2024-02-19]

¹⁶ *Aktualizovaná strategie přistoupení České republiky k eurozóně. (Společný dokument vlády ČR a ČNB).* 29. 8. 2007. Online. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/menova-politika/galleries/Menova-politika/eurostrategie_070829.pdf [cit. 2024-02-19]

¹⁷ *Z jednání vlády ČR: Podmínky pro přijetí eura jsou nedostatečné.* Vláda České republiky, 19. 12. 2007. Online. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/media-centrum/aktualne/z-jednani-vlady-cr-podminky-pro-prijeti-eura-jsou-nedostatecne-29064/#> [cit. 2024-02-18]

¹⁸ HOLUB, Petr. *ODS navrhuje referendum k přijetí eura.* Český rozhlas Plus, 27. 7. 2007. Online. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/ods-navrhuje-referendum-k-prijeti-eura-7836018> [cit. 2024-02-19]

¹⁹ MAREŠOVÁ, Václava, PFEIFFEROVÁ, Věra, BREZOVSKÁ, Katka. *ODS chce ke vstupu do eurozóny referendum.* iRozhlas, 22. 10. 2011. Online. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ods-chce-ke-vstupu-cr-do-eurozony-referendum_201110222129_kbrezovska [cit. 2024-02-19]

²⁰ *ODS chce záruku odmítnutí a referendu k EU.* In: Česká televize, 25. 2. 2014. Online. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/ekonomika/ods-chce-zaruku-odmitnuti-a-referendum-k-euru-326854> [cit. 2024-02-19]

²¹ *Senát podle očekávání nepodpořil referendum o zavedení eura v ČR.* Senát Parlamentu České republiky, 25. 2. 2015. Online. Dostupné z: https://www.senat.cz/zpravodajstvi/napsali_item.php?id=266&from=M [cit. 2024-02-20]

Další požadavek na referendum vznesl v roce 2015 tehdejší ministr financí A. Babiš. Nezávazné referendum se mělo konat spolu s volbami do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017. Referendum bylo odmítnuto předsedou vlády B. Sobotkou, který stanovení termínu delegoval na následující vládu s odkazem na koaliční smlouvu, která koalici zavazuje nestanovit termín přijetí eura, a přenechat jej následující vládě za předpokladu snížení ekonomických rozdílů mezi Českou republikou a státy eurozóny²². Oldřich Dědek v únoru 2017 opouští pozici národního koordinátora kvůli jmenování do bankovní rady České národní banky, od té doby je pozice koordinátora neobsazena²³. Na agendu koordinátora navázal v roce 2024 ministr pro evropské záležitosti M. Dvořák vytvořením funkce zmocněnce pro vstup do systému ERM II, a do funkce jmenoval člena Národní ekonomické rady Petra Zahradníka²⁴. Ministrův krok se však setkal s nesouhlasem vládní koalice, pozice zmocněnce byla zrušena a místo ní pokračuje P. Zahradník v působení jako ministrův poradce. Vyhodnocením výhodnosti vstupu do ERM II byl do října roku 2024 pověřen koordinátor Národní ekonomické rady vlády D. Havlíček²⁵.

Problematiku českého postoje k přijetí eura obsáhle komentoval pro Hospodářské noviny náměstek ministra financí Marek Mora²⁶ ²⁷. Poukazuje na proměny zásad eurozóny od doby vstupu České republiky do EU, zdůrazňuje zejména funkční období prezidenta Evropské centrální banky M. Draghiho a jeho kroky pro stabilizaci měny během měnové krize v letech 2011-2012, i posun v aplikaci tzv. „no bail-out“ klauzule v rámci mimořádných opatření ECB během pandemie koronaviru. Komplexně také rozebírá otázky inflace, finančního sektoru, politického rozměru přijetí eura i integrace. Odkazuje na příklad Švédska, které je členem EU od roku 1994 a v roce 2003 uskutečnilo referendum o přijetí eura s pozitivním výsledkem, avšak stále používá národní měnu, a na rozpor mezi úvodním vstupním závazkem a proměnami vnitřních pravidel eurozóny, jakkoli pochopitelných v reakce na nenadálé situace.

Nezávisle na zdrženlivém postoji státních představitelů však význam eura jako přední zahraniční měny pro Českou republiku setrvale vzrůstá, ačkoli nutně nekoresponduje s jeho popularitou²⁸. Podle každoroční statistiky Evropské centrální banky, vyhodnocující význam eura jako mezinárodního platidla²⁹, mělo za rok 2022 euro 81% podíl na veškerých českých exportech a 65,7% podíl na importech zboží, v oblasti služeb pak 83,3 % exportu a 88,3 % importu. Vzrůstá také podíl v eurech denominovaných půjček, z 19,672 milionů eur v prosinci 2021 na 29,141 milionu (z 13,9 % na 19 % celkového objemu půjček), a tvoří tedy 95,5 %, potažmo 97,5 % všech půjček v zahraniční měně. V případě vkladů pak depozity v eurech tvořily 7,8 % v prosinci 2021 a 8,5 % v prosinci 2022.

²² Babiš chce nezávazné referendum o přijetí eura v roce 2017. Sobotka to odmítá. In: Hospodářské noviny, 31. 5. 2015. Online. Dostupné z: <https://byznys.ln.cz/c1-64093370-babis-chce-nezavazne-referendum-o-prijeti-eura-v-roce-2017-sobotka-to-odmita> [cit. 2024-02-19]

²³ Pozice národního koordinátora pro zavedení eura v ČR je v současné době neobsazena. Ministerstvo financí České republiky, 1. 12. 2013. Online. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/narodni-koordinacni-skupina/narodni-koordinator/narodni-koordinator> [cit. 2024-02-20]

²⁴ Ministr pro evropské záležitosti jmenoval zmocněnce pro vstup do systému ERM II a přijetí eura. Vláda České republiky, 5. 2. 2024. Online. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/c1/c1-clenove-vlady/pri-uradu-vlady/martin-dvorak/tiskove-zpravy/ministr-pro-evropske-zalezitosti-jmenoval-zmocnence-pro-vstup-do-systemu-erm-ii-a-prijeti-eura-211777/> [cit. 2024-02-20]

²⁵ Dvořák nebude mít zmocněnce k euru, vláda projedná vstup do ERM II. České noviny, 6. 2. 2024. Online. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2475266> [cit. 2024-02-18]

²⁶ MORA, Marek. Komentář náměstka ministra M. Mory pro HN k zavedení eura v ČR (1. část). Ministerstvo financí České republiky, 10. 1. 2024. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/v-mediich/2024/komentar-namestka-ministra-m-mory-pro-hn-k-zaveden-54418> [cit. 2024-02-16]

²⁷ MORA, Marek. Komentář náměstka ministra M. Mory pro HN k zavedení eura v ČR (2. část). Ministerstvo financí České republiky, 10. 1. 2024. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/v-mediich/2024/komentar-namestka-ministra-m-mory-pro-hn-k-zaveden-54465> [cit. 2024-02-16]

²⁸ Příloha 1. Hodnoty v tabulce vychází z tiskové zprávy Centra pro výzkum veřejného mínění „Členství České republiky v Evropské unii očima veřejnosti – duben/květen 2023“, dostupné na adrese <https://evvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/mezinarodni-vztahy/5703-clenstvi-ceske-republiky-v-evropske-unii-ocima-verejnosti-duben-kveten-2023>

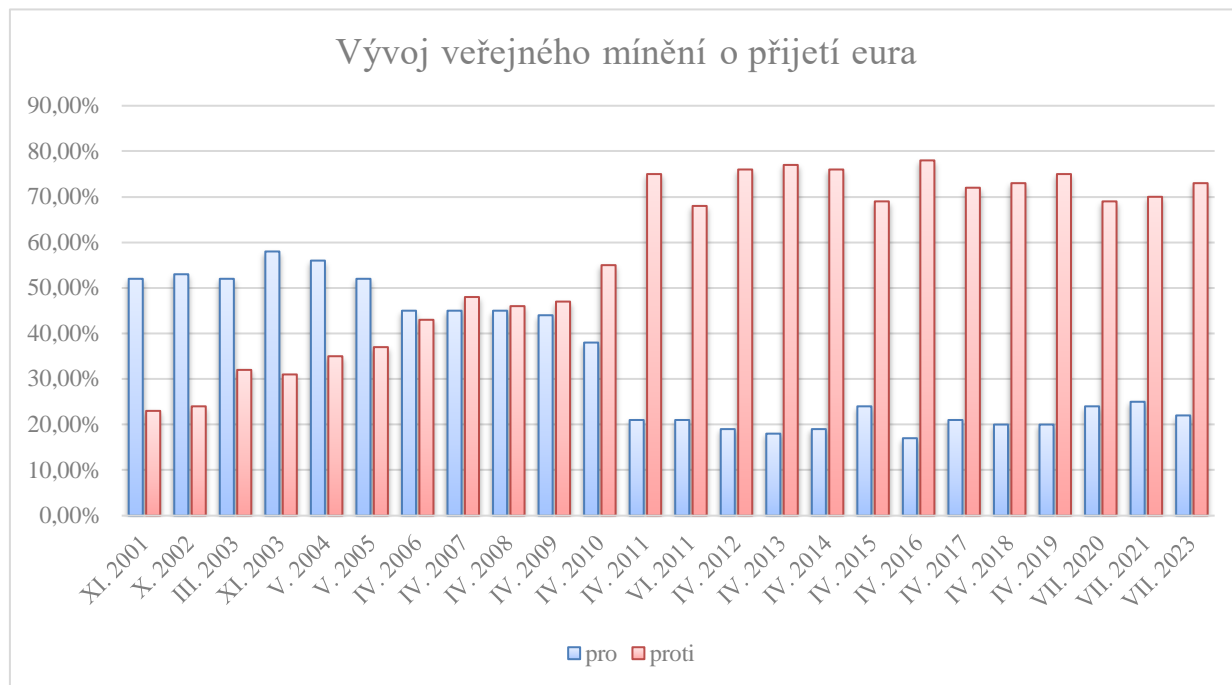
²⁹ The international role of the euro, June 2023. European central bank, 21. 6. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/pub/ire/html/ecb.ire.202306~d334007ede.en.html> [cit. 2024-02-19]

Závěrem

Celospolečenský postoj ke společné evropské měně je výsledkem vzájemného působení řady provázaných faktorů, od historických základů, přes prvky státní identity vnímané v různé míře důležitosti, po vnitropolitický vývoj, a nejsou tvořeny výlučně pragmatickou úvahou. Euro jako společná evropská měna pro některé členské země plní roli platidla bez dalších konotací, pro jiné je prostředkem ukotvení v mezinárodní struktuře či naopak prvkem, vůči němuž se z různých důvodů „aspirující“ země vymezují. Zřetelný je postupný růst významu pro evropský prostor, jak v otázkách peněžní politiky, tak platebního styku mezi státy eurozóny a zejména jinými členskými státy Evropské unie, pro něž různou měrou nabývá role rezervní měny.

Přílohy:

Příloha 1:

Příloha 2:

Přehled plnění Maastrichtských kritérií v ČR a doporučení ČNB ke vstupu do ERM II

Rok	Cenová stabilita	Udržitelnost veřejných financí (deficit)	Výše státního dluhu	Stabilita měnového kurzu	Konvergence úrokových sazeb	Doporučení ČNB ke vstupu do ERM II
2005	ano	ne	ano	x	ano	neusilovat o vstup v průběhu roku 2006
2006	ano	ne	ano	x	ano	neusilovat o vstup v průběhu roku 2007
2007	ne	ne	ano	x	ano	neusilovat o vstup v průběhu roku 2008
2008	ne	ano	ano	x	ano	neusilovat o vstup v průběhu roku 2009
2009	ano	ne	ano	x	ano	neusilovat o vstup v průběhu roku 2010
2010	ano	ne	ano	x	ano	neusilovat o vstup v průběhu roku 2011
2011	ano	ne	ano	x	ano	neusilovat o vstup v průběhu roku 2012
2012	ne	ne	ano	x	ano	nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny
2013	ano	ne	ano	x	ano	nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny
2014	ano	ano	ano	x	ano	nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny
2015	ano	ano	ano	x	ano	neusilovat o vstup do dosažení vysoké míry ekonomické sladění
2016	ano	ano	ano	x	ano	neusilovat o vstup do dosažení vysoké míry ekonomické sladění
2017	ne	ano	ano	x	ano	neusilovat o vstup do dosažení vysoké míry ekonomické sladění
2018	ano	ano	ano	x	ano	neusilovat o vstup do dosažení vysoké míry ekonomické sladění
2020	ne	ne	ano	x	ano	nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny
2021	ne	ne	ano	x	ano	nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny
2022	ne	ne	ano	x	ne	nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny
2023	ne	ne	ano	x	ano	nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny

Daně

M. Greive, J. Hildebrand

"Deutschland kann im Wettbewerb der Steuersysteme nicht mithalten" : Steuerpolitik "Německo nemůže v konkurenci daňových systémů držet krok" : daňová politika

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 23 (1.2.2024), S. 7

Studie Spolkového svazu německých průmyslníků (BDI) srovnává daňovou zátěž podniků v průmyslových zemích. Německo zaujímá první místo v žebříčku s 29,94% odvody. BDI upozorňuje, že v mezinárodní konkurenci nemohou německé podniky za těchto podmínek obstát. Ze studie dále vyplývá, že v 19 z 27 analyzovaných zemí daňová zátěž v letech 2008-2022 klesla (např. v USA o 13,4 %, Japonsku o 9,8 % a Francii o 8,6 %), zatímco v Německu podniková daň od r. 2008 o 0,4 % vzrostla. Článek rovněž shrnuje spor mezi CDU, FDP, Zelenými a spolkovými zeměmi o snížení daňové zátěže na 25 % navrhovaných BDI.

Julia Veress

2023 tax changes

Změny v maďarských daních v roce 2023

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 11, p. 495-499

Přehled několika změn maďarského daňového systému publikovaných v červenci 2023. Autorka představuje nové zdanění emisí oxidu uhličitého (CO2 quota tax), změny v dani z mimořádných zisků (zavedené v dubnu 2023), v dani z příjmů právnických osob (přenos daňové ztráty, nový nárok na daňovou odečitatelnost, zvýhodněný převod aktiva) a u DPH. Informuje rovněž o změnách v daňovém řízení (např. platba daně v cizí měně, úlevy pro spolehlivé daňové poplatníky, princip tržního odstupu, podmíněčné tax rulings, podmínky pro finanční zástupce, aj.). - Poznámky.

Laura de la Motte

Beim Jahresbonus Steuern sparen

Uspořit na daních při ročních odměnách

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 249 (27.12.2023), S. 37

Bliže k možnosti zaměstnavatelů oprostit mimořádné bonusy a odměny ke konci roku od vyšších daňových sazeb a odvodů sociálního a zdravotního pojištění. Zdanění odměn a bonusů je v Německu rozpočítáno na platy za kalendářní rok jako prevence skokového zvýšení daňové zátěže zaměstnanců. Někteří zaměstnavatelé také volí výplatu bonusů či jejich částí s prvním platem následujícího kalendářního roku. Článek podrobněji jmenuje další okolnosti výhodnějších výplat bonusů pro zaměstnance, mj. v situacích, kdy jsou zahrnuty do nezdanitelného minima, či v případě výplaty bonusů jako mimořádného dorovnání inflace.

Felix Desmyttere

Digital platform reporting (DAC7): fundamental considerations regarding the notion of "relevant activity" : a Belgian case study

Oznamovací povinnost digitálních platforem (směrnice DAC7): zásadní úvahy o pojmu "příslušná činnost" : případová studie z Belgie

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 11, p. 475-486

Článek představuje evropskou směrnici č. 2021/514/EU, kterou se mění směrnice č. 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní, s ohledem na povinnou automatickou výměnu informací oznámených provozovateli digitálních platforem. Prostřednictvím analýzy některých zvláštních konceptů zavedených touto unijní legislativou z pohledu belgického výkladu autor dokládá, že realizace jednotného vykazování je ohrožena. Výsledkem široce pojatých a místy nejasných pojmů a konceptů může být řada výkladových problémů. Bliže se zaměřuje na pojem "příslušná činnost" (relevant activity) a její jednotlivé formy (pronájem nemovitého majetku, osobní služby, prodej zboží a pronájem jakéhokoli dopravního prostředku). Autor ukazuje, že nejasnosti unijní právní úpravy mohou přispět k odlišným výkladům v členských státech a volá po vysvětlení a ujasnění na evropské úrovni. - Poznámky.

Philippe Linseis

Double taxation with regard to German inheritance and gift tax

Dvojití zdanění v oblasti německé dědické a darovací daně

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 11, s. 461-468

Souhrnná analýza problematiky dvojího zdanění u daně dědické a darovací v Německu. Autor se věnuje otázkám dvojího zdanění jak z hlediska právního, tak ekonomického. Rozebírá německé bilaterální daňové smlouvy věnující se dani dědické a darovací a vysvětluje způsob vyhýbání se dvojímu zdanění u zahraničního dědictví a darů ve vztahu k daňové povinnosti v Německu. Podrobněji představuje smlouvu o zamezení dvojímu zdanění mezi Německem a USA v oblasti daně dědické a darovací z r. 1980 a judikát ze září 2022, který se k jejímu výkladu vztahuje (BFH II B2/22). Autor uvádí, že dle jeho zjištění je vyhýbání se dvojímu zdanění značně rozporuplné a v obdobných případech dochází k rozdílným výsledkům, což je v rozporu se zásadou rovnosti. - Poznámky. -- Dvojímu zdanění při přeshraničním dědění v Evropě se věnuje článek na s. 487-491.

Gabriela Vlková

Důkazní břemeno daňového subjektu v daňovém řízení a jeho rozsah a limity

Daně a finance, Sv. 31, (2023) č. 1-4, s. 18-21

Analýza rozsahu a limitů důkazního břemene daňového subjektu v ČR. Autorka stručně představuje legislativní vymezení důkazního břemene v daňovém řízení a upozorňuje, že rozsah důkazního břemene není blíže legislativně upraven. Z toho pak vyplývají četné problémy v aplikační praxi, neboť se samotné dokazování velice často dostane do fáze, kdy daňový subjekt předkládá další a další důkazy, a správce daně pak i poměrně rozsáhlé dokazování ze strany daňového subjektu prohlásí za neprůkazné či nedostatečné. Problematiku rozsahu důkazního břemene pak blíže zkoumá na konkrétních rozhodnutích Nejvyššího správního soudu ČR (č.j. 5 Afs 191/2019-32 z května 2020, přechod důkazního břemene na správce daně a konkretizace pochybností u DPH; č.j. 8 Afs 265/2016-59 ze srpna 2018, přenos důkazního břemene zpět na daňový subjekt; č.j. 10 Afs 93/2021-69, daňová uznatelnost služeb, izolované hodnocení důkazů). V závěru autorka shrnuje problematiku dokazování a důkazního břemene daňového subjektu do několika praktických bodů. - Poznámky.

Viktor Šmejkal

Dynamika interpretace pojmů v praxi správy daní

Daně a finance, Sv. 31, (2023) č. 1-4, s. 42-51

Autor analyzuje vymezení právních pojmů v praxi správy daní a rozebírá rozhodné definice, na jejichž základě je možno založit rozlišení mezi určitými a neurčitými právními pojmy a pracovat s nimi. Věnuje se delimitaci právního pojmu, rozdílu mezi právním pojmem a právním institutem i právním pojmem a právním termínem. Poté se zaměřuje na pojem neurčitého právního pojmu a zdůrazňuje, že neurčité právní pojmy finančního práva jsou právní pojmy vymezené jako takové v právní nauce a rozhodovací praxi správních soudů. Upozorňuje rovněž na nutnost eurokonformního výkladu právních pojmů národního práva v případech, kdy finanční orgány členského státu vykonávají správu harmonizované daně nebo daňové rozhodnutí dopadá do sféry práv a povinností vyplývajících z komunitárního právního řádu. Na závěr se věnuje problematice neurčitosti právních pojmů generovaných rozhodovací činností finančních orgánů a dokládá ji na příkladu "beneficia". - Poznámky.

By Paul Carrillo, Dave Donaldson, Dina Pomeranz, and Monica Singhal

Ghosting the tax authority : fake firms and tax fraud in Ecuador

"Firmy duchů" a daňové úřady : falešné firmy a daňové podvody v Ekvádoru

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 4 (Insights), p. 427-444

Článek na datech z Ekvádoru analyzuje specifický typ daňových úniků - daňové úniky, na kterých se podílejí tzv. "podniky duchů" (ghost firms), podvodné firmy vydávající falešné doklady za účelem neoprávněných daňových odpočtů. K únikům dochází na dani z příjmu i na DPH. Autoři vyčíslují, o jak rozsáhlý problém se v Ekvádoru jedná i kterých firem se praxe týká, a navrhuje, jak krácené daně zpět vymáhat. - Poznámky.

Holger Kahle

Grundfragen und aktuelle Entwicklungen des Bilanzsteuerrechts

Základní otázky a aktuální vývoj v oblasti daňového bilančního práva

Finanz-Rundschau, Jg. 106, (2024) Nr. 1, S. 1-14

Komentovaný výběr judikátů Spolkového finančního dvora (BFH) v oblasti bilančního daňového práva, konkrétně ve vztahu k výkladu zásad náležitého vedení účetnictví (GoB, Grundsätze ordnungsgemäßer Buchführung). Autor přibližuje judikáty související s výkladem mj. směrodatnosti GoB a zásadou trojího porovnání, zřeknutí se práva společníka při spolupodnikání a pojednání participačního kapitálu v kapitálových společnostech ve smyslu práva daně ze zisku. V závěru formuluje možnosti dalšího vývoje řešení právních otázek, které vyvstávají v souvislosti se spornými příklady. - Poznámky.

Miloš Málek

Implementace Pilíře 2 iniciativy BEPS 2.0 v České republice

Daně a finance, Sv. 31, (2023) č. 1-4, s. 10-14

Autor hodnotí aktuální stav implementace tzv. Pilíře 2 iniciativy BEPS 2.0 v ČR prostřednictvím nového zákona č. 416/2023 Sb. o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny (ZDD). Shrnuje základní úpravu obsaženou v zákoně o dorovnávacích daních, zejména s ohledem na vymezení jeho cílů a konceptu a na předpokládané dopady implementace. Rovněž představuje administrativní požadavky dopadající na potenciální poplatníky dorovnávací daně společně s vymezením termínů pro jednotlivá podání. Upozorňuje také na zjednodušující výjimky, využitelné zejména v prvních letech po implementaci. Detailněji se věnuje přechodným pravidlům bezpečného přístavu (transitional CbCR safe harbour), která jsou obsažena v ustanovení § 145 ZDD, a podmínkám pro jejich využití (de minimis test, zjednodušená efektivní sazba daně skupiny, test rutinního zisku). - Poznámky.

Matěj Nešleha, Lenka Nováková, Marta Šťastná

Konsolidační balíček a jeho dopad na fyzické osoby

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 4, s. 7-17

Článek informuje o dopadech zákona č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, do oblasti daně z příjmů fyzických osob. Postupně jsou komentovány změny v oblasti zaměstnaneckých benefitů (omezení možnosti osvobození od daně z příjmů ze závislé činnosti volnočasových zaměstnaneckých benefitů), změny, které se týkají stravování zaměstnanců a jeho daňového osvobození i ostatní změny ve zdanění příjmů fyzických osob (rozšíření osvobození ostatních příjmů, omezení osvobození výher z hazardních her, nezdanitelné části základu daně a slevy na dani, zrušení registrační povinnosti, daňové odpisy podnikatelů a odpisování vozidel). -- Viz také příspěvek v čas. Účetní a daně č. 12/2023, s. 17-34.

Ivan Macháček

Konsolidační balíček zaměřený na benefity

Daně a právo v praxi, Sv. 29, (2024) č. 1, s. 11-13

Podmínky pro osvobození od daně z příjmů u zaměstnaneckých benefitů, které poskytuje zaměstnavatel v nepeněžní formě, byly změněny ustanovením konsolidačního balíčku (zákon č. 349/2023 Sb.). Došlo k omezení výše osvobození u zaměstnance, roční limit daňového osvobození byl stanoven ve výši 21.984 Kč. V příspěvku je přehledně shrnuto poskytování benefitů v nepeněžní formě a jejich daňové řešení u zaměstnanců i zaměstnavatelů, krátce je zmíněn i daňový režim benefitů v peněžní formě. Problematika je ilustrována na několika příkladech. -- Nový pohled na benefity viz Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 2/2024, s. 8-11.

Martin Sádovský

Kryptoaktiva (měna vs. token) a DPH

DPH aktuálně, Sv. 2023, č. 24, s. 5-8

České právní prostředí v oblasti daní v současnosti neobsahuje speciální zákonná pravidla pro zdaňování transakcí s kryptoaktivy. S celkovým rozvojem kryptoaktiv dochází i k masivnímu nárůstu v oblasti tokenů, na něž nebyl připraven ani domácí zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ani evropský právní výklad harmonizované DPH. Jednotný přístup ke zdanění kryptoaktiv nebyl nastaven z důvodu chybějící právní definice kryptoaktiv v kontextu celé ekonomiky. Autor přibližuje závěry evropského

Výboru pro DPH týkající se zdanění kryptoaktiv daní z přidané hodnoty i informace GFŘ k daňovému posouzení transakcí s kryptoměny (těžba, nájem zařízení na těžbu, prodej zboží nebo služby za kryptoměnu, směna kryptoměny za zákonnou měnu nebo kryptoměnu a obchodování s kryptoměny). Poté se zaměřuje na NFT tokeny (nenahraditelné tokeny) a na analýzu dopadu DPH na NFT tokeny. Problematiku dokresluje řada praktických příkladů. - Poznámky.

Oana Popa

An overview of the HOT proposal

Přehled návrhu směrnice, kterou se zavádí daňový systém sídla (HOT)

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 11, p. 492-494

Stručné informace o opatřeních v návrhu evropské směrnice, kterou se zavádí daňový systém sídla pro mikropodniky a malé a střední podniky (SME) a kterou se mění směrnice 2011/16/EU. Návrh stanoví zjednodušený přístup ke zdanění samostatných malých a středních podniků působících přeshraničně v EU s ohledem na jejich stálé provozovny v jiných členských státech. Tento zjednodušený přístup se označuje jako "zdanění sídla" (Head Office Tax, HOT), týká se daně z příjmů právnických osob. Způsobilé SME budou mít možnost vypočítat zdanitelný výsledek své stálé provozovny pouze na základě daňových pravidel členského státu, v němž se nachází jejich sídlo. Náklady na dodržování daňových předpisů jsou pro malé a střední podniky zátěží, cílem návrhu je tedy snížit regulační zátěž pro daňové poplatníky i orgány daňové správy. - Poznámky.

Heike Ullmann, Marcus Gast, Karina Sopp

Photovoltaikanlage und Stromcloud : ein kritischer Blick auf die Einkommens- und Umsatzbesteuerung von durch Privatpersonen erzeugten Strom

Fotovoltaická zařízení a elektrický cloud : kritický pohled na zdanění elektřiny vyrobené soukromými osobami ve smyslu zákona o dani z příjmů a zákona o dani z obratu

Finanz-Rundschau, Jg. 106, (2024) Nr. 1, S. 19-27

Příspěvek se zabývá oceněním elektrické energie uložené do sítě z pohledu daně z příjmů fyzických osob a daně z obratu (§ 3 EStG, zákona o dani z příjmů a § 12 Abs. 3 UStG, § 3 odst. 12 zákona o dani z obratu) a příslušných přípisů Spolkového ministerstva financí (BMF-Schreiben z 17.7.2023, resp. BMF-Schreiben z 27.2.2023). Na dvou modelových příkladech autoři demonstrují právní stav v oblasti zákona o dani z příjmů do 31.12.2021 a od 1.1.2022, problematiku DPH pojednávají na základě právního stavu do 31.12.2022 a od 1.1.2023. Zaměřují se na rozdílné podmínky dosažení nulové daňové sazby u obou daní, jimž zdanění fotovoltaiky podléhá nezávisle na sobě. - Poznámky.

Stefano Pesiri

Pillar two: status quo, subject-to-tax rule and the impact on third-party investments in MNEs

Druhý pilíř: současný stav, pravidlo zdanitelnosti a dopad na investice ze třetích zemí v nadnárodních společnostech

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 11, p. 469-474

Článek se zaměřuje na hodnocení současného stavu dvoupilířové reformy mezinárodního daňového systému ve státech OECD, která řeší daňové problémy související s digitalizací a globalizací ekonomik, a to z pohledu práva Evropské unie. Autor rozebírá a vysvětluje některé základní aspekty evropské směrnice o zajištění globální minimální úrovně zdanění (č. 2022/2523/EU) a zvažuje slučitelnost druhého pilíře reformy OECD s evropským právním rámcem. Dále se věnuje pravidlům pro ovládané zahraniční společnosti (CFC) a problematice zdanění minoritních investic (ze třetích zemí) v nadnárodních společnostech s ohledem na pravidlo zdanitelnosti (subject-to-tax rule, STTR). - Poznámky.

Zdeněk Burda

Prekluze práva vyměřit daň a judikatura správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 29, (2024) č. 1, s. 35-44

Komentovaný výběr judikatury Nejvyššího správního soudu ČR z r. 2023 k otázce dodržení prekluzivní lhůty v rámci daňového řízení či prověřování daňových povinností. Po stručném shrnutí starších soudních rozhodnutí se autor věnuje problematice prekluze v případech žalob podaných ještě za účinnosti ZSDP; prekluze v případech soudem opakovaně rušených rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství; prekluzivní lhůty a jejího přerušení v případech trestního stíhání; řízení o odvolání prováděném po prekluzi

a nemožnosti podání zásahové žaloby; dodatečného daňového přiznání a jeho vlivu na prekluzi; záporné odpovědi na výzvu k podání dodatečného daňového přiznání, která nemá charakter dodatečného přiznání; formálního zahájení kontroly za další zdaňovací období, nečinnosti v důsledku očekávání výsledků za předchozí období a prekluze.

Matěj Nešleha

Příjmy z prodeje cenných papírů a obchodního podílu optikou "konsolidačního balíčku"

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 4, s. 18-21

Článek nejprve shrnuje právní úpravu týkající se zdanění, resp. osvobození, příjmů z prodeje cenných papírů a podílů u poplatníků daně z příjmů fyzických osob, která platila před účinností konsolidačního balíčku. Autor upozorňuje, že v té době bylo třeba samostatně řešit příjmy z prodeje CP a samostatně příjmy z převodu podílů, to se novelou mění. Návazně autor přibližuje změny zákona o daních z příjmů provedené zákonem č. 349/2023 Sb. s účinností od 1.1.2024. Dále představuje změny (zavedení nového § 4 odst. 3) s odloženou účinností od 1.1.2025, které zásadním způsobem omezují osvobození příjmů z převodu cenných papírů a podílů. Praktická aplikace nových pravidel je ilustrována na příkladu.

Ján Huňady, Marta Orviská, Kamil Ščerba

Public usage of e-government in EU countries : are there any consequences for tax evasion?

Využívání e-governmentu veřejností v zemích Evropské unie : může nějak souviset s daňovými úniky?

Ekonomické rozhľady, Vol. 52, (2023) No. 3, p. 129-149

Díky digitalizaci a automatizaci se stal eGovernment základním nástrojem veřejné správy. Článek seznamuje s výsledky analýzy používání nástrojů e-governmentu ve spojitosti s možným vyhýbáním se dani nebo daňovými úniky. Analýza vychází z dat členských států Evropské unie za období 2008-2021. Autoři porovnávají situaci v jednotlivých členských státech a za pomoci klastrové analýzy je rozdělují dle míry celkového využívání služeb eGovernmentu do homogenních klastrů. Docházejí ke zjištění, že existuje možný vztah mezi e-governmentem a daňovými úniky; poskytování informací a služeb veřejné správy online a elektronická komunikace se státními orgány souvisí s nižší měrou daňových úniků v zemi. Podpora využívání e-governmentu a systémů elektronických podání může pomoci v boji s daňovými úniky.

Oliver Rosenberg, Kirsten Placke, Rainer Stadler, Ulrich Johann

Rechtsentwicklungen im Steuerrecht 2023

Legislativní vývoj v daňovém právu v roce 2023

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 51-52, Beilage Nr. 3., S. 5-14

Rok 2023 přinesl nejen řadu nových právních předpisů v daňovém právu, ale finanční úřady se v dlouho očekávaných návrzích přípisů Spolkového ministerstva financí (BMF) vyjádřily i k řadě otázek relevantních pro praxi. Zákon o budoucím financování byl počátkem prosince schválen Spolkovým sněmem a Spolkovou radou. Důležitými otázkami se zabývají také návrhy přípisů BMF k § 4k zákona o dani z příjmů (EStG) a zákona o zdanění přeshraničních transakcí (AStG), ale mimořádně důležitá je také judikatura k dalšímu vývoji zásad pro skupiny DPH a zejména postoupení věci Soudnímu dvoru Evropské unie ohledně zacházení s vnitřními transakcemi v rámci skupiny DPH. Na mezinárodní úrovni je třeba zdůraznit další práci na prvním a druhém pilíři reformy mezinárodního daňového systému OECD. - Poznámky. -- K legislativnímu vývoji v Německu v dalších pro ekonomiku relevantních sektorech viz ostatní články v příloze.

Pavel Novák

Slevy na dani z příjmů FO v roce 2023

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 19, (2024) č. 2, s. 44-46

Přehledné shrnutí možností uplatnění slev na dani z příjmů fyzických osob za r. 2023. Blíže ke slevám na dani podle ustanovení § 35ba ZDP (základní sleva na poplatníka, sleva na manžela/manželku). Dále k základní i rozšířené slevě na invaliditu, slevě na držitele průkazu ZTP/P, slevě na studenta, slevě za umístění dítěte v předškolním zařízení a ke slevě na dani za zastavenou exekuci. Krátce jsou také zmíněny změny pro r. 2024. Problematiku doplňují praktické příklady uplatnění jednotlivých slev. -- K tématu viz také Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 3/2024, s. 40-49.

Leyla Ateş

Tax cooperation between the EU member states and Türkiye regarding automatic exchange of information on income collected by digital platform operators

Daňová spolupráce mezi členskými státy EU a Tureckem týkající se automatické výměny informací o příjmech provozovatelů digitálních platforem

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 11, p. 506-509

Článek se věnuje právním základům automatické výměny informací o příjmech provozovatelů digitálních platforem mezi Tureckem a členskými státy Evropské unie. Analyzuje evropskou směrnici DAC 7, která upravuje přístup k informacím o příjmech generovaných online platformami a umožňuje efektivní kontrolu zdanění těchto příjmů, dále nástroje mezinárodní daňové spolupráce i tureckou právní úpravu oznamovací povinnosti z r. 2022. Přístup Turecka je rozebrán s ohledem na vzorová pravidla OECD a evropskou směrnici DAC 7. Očekává se, že automatická výměna informací o příjmech provozovatelů digitálních platforem by mohla být dalším stupněm daňové spolupráce mezi Tureckem a EU. - Poznámky.

Barbara Pořízková

Účel smluv o zamezení dvojího zdanění

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 4, s. 55-61

Vzhledem ke stupni globalizace je palčivým tématem potřeba regulace mezinárodního zdanění. Příspěvek se zaměřuje na zásadní otázky spojené s nástroji, které mezinárodní zdanění upravují. V úvodu autorka informuje o významu bilaterálních smluv o zamezení dvojímu zdanění, okolnostech dvojího zdanění příjmu a právech státu zdroje příjmu i státu rezidence. Poté zvažuje výklad smluv o zamezení dvojího zdanění uzavíraných dle Vzorové (modelové) smlouvy OECD a zdůrazňuje, že komentář k této vzorové smlouvě je dnes obecně respektovanou pomůckou při výkladu jednotlivých smluv, nicméně soudy by měly při výkladu konkrétní smlouvy přihlížet pouze k takovému textu komentáře, který byl přijat před podepsáním dané smlouvy. Dále rozebírá použití Multilaterálního nástroje (Multilateral Instrument, MLI) a problematiku dvojího nezdanění ve světle současné judikatury. Autorka zastává názor, že i přes zdůrazňování zásady dvojího nezdanění by tato zásada neměla být považována za obecnou zásadu pro výklad daňových smluv. - Poznámky.

Ondřej Málek

Zdanění příjmů z prodeje nemovitosti

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 11, s. 34-35

Praktický pohled na zdanění příjmů z prodeje nemovitostí v ČR. Autor se zaměřuje na základní situace osvobození příjmu z prodeje nemovitosti od daně, které charakterizuje jako značně komplikované. Přibližuje časový test pro osvobození příjmů z prodeje nemovitosti, jeho změny i možnost osvobození, která souvisí s pořízením nového bydlení. Upozorňuje na povinnost oznámit finančnímu úřadu osvobozené příjmy i na povinnosti v souvislosti s daní z nemovitosti.

Michal Tuláček

Zvláštní způsoby stanovení daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění

Daně a finance, Sv. 31, (2023) č. 1-4, s. 21-27

Článek se zaměřuje na problematiku zvláštních způsobů stanovení daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění (daň v širokém smyslu) podle daňového řádu ČR. Autor rozebírá, jaká procesní úprava se použije v případě daní, které mají jednoduchou hmotněprávní úpravu a absentující procesněprávní úpravu. Představuje obecný režim vyměření daně v širokém smyslu a dále probírá jednotlivé procesní odchylky od tohoto režimu. Detailněji se věnuje stanovení daně v režimu samovyměření, stanovení daně hromadným předpisným seznamem a stanovení daně navázanému na platbu daně. - Poznámky.

Heinrich Weber-Grellet

§ 6a EStG in der Kritik : aktuelle Rechtsprechung und Reformbedarf

Kritika § 6a německého zákona o dani z příjmů (EStG) : současná judikatura a potřeba reformy

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 1-2, S. 19-24

Na rozdíl od jinak poměrně stručných pravidel pro oceňování v § 6 německého zákona o dani z příjmů obsahuje § 6a podrobnou úpravu uznávání a výše důchodových rezerv. Článek analyzuje oprávněnost a vhodnost těchto předpisů. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 30, (2023) č. 10

Co mění konsolidační balíček roku 2023 v dani z příjmů fyzických osob (s. 11-15); Změny v uplatňování daňových odpisů od roku 2024 (s. 16-20); Změny u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (s. 21-25); Změny v DPH od roku 2024 (s. 26-28); Spotřební daně a účetní souvislosti ve vazbě na konsolidační balíček (s. 28-31); Daň z nemovitých věcí s výhledem na rok 2024 (s. 32-35); Dorovnávací daň (s. 36-38); Novinky na poli mezinárodního zdanění (s. 38-41); Evropské standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti - ESRS (s. 41-42); Automatizované nástroje a techniky v auditu – využití při provádění auditorských postupů (s. 43-44).

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 29, (2024) č. 1

Vyrovnaní versus úprava odpočtu DPH (s. 2-10); Konsolidační balíček zaměřený na benefity (s. 11-13); Změny zdanění příjmů FO od roku 2024 a komplexní příklad zdanění za rok 2023 s vyznačenými změnami (s. 14-16); Změny a důležité hodnoty zdravotního pojištění k 1.1.2024 (s. 17-20); Požadavky na vykazování informací o udržitelnosti od roku 2024 v souladu s tematickými standardy ESRS S týkající se sociální oblasti (s. 21-29); Konsolidační balíček v zákoně o spotřebních daních (s. 30-34); Prekluze práva vyměřit daň a judikatura správních soudů (s. 35-44).

Účetnictví v praxi

Sv. 28, (2024) č. 1

Daňové a účetní novinky v roce 2024 (s. 4-9); Změny ve mzdové oblasti od 1.1.2024 (s. 10-15); Slevy na daních z příjmů od 1.1.2024 - novela č. 349/2023 Sb. (s. 16-21); Uplatnění slevy na manželku v roce 2024 (s. 22-25); Změna odpočtu u osobních automobilů (s. 26-30); Daň z nemovitých věcí aneb na co dát pozor při plnění povinností na rok 2024 (s. 31-33); Změny ve zdravotním pojištění (s. 34-36).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Big little truths

Velké malé pravdy

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9378, p. 57

Shrnutí celoživotní práce, názorů a postojů R. Solowa, slavného ekonoma a nositele Nobelovy ceny za r. 1987, jenž zemřel v prosinci 2023. Solow se proslavil svým modelem hospodářského růstu, s některými jinými ekonomy se však neshodl na tom, jak v modelech pracovat s technologickým pokrokem a inovacemi.

Discoveries from the recovery

Zjištění ze zotavování ekonomik po pandemii

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9380, p. 67

S nadsázkou a odkazem na slova M. Plancka o pokrocích ve vědě lze říci, že ekonomie jako věda se posouvá vždy po odeznění krize. Odeznění pandemie nemoci covid-19 tedy dává ekonomům novou příležitost se poučit z chyb. Příspěvek v této souvislosti stručně shrnuje obsah příspěvků prezentovaných na konferenci Americké ekonomické asociace. Některé z příspěvků se zabývaly Phillipsovou křivkou (křivka vyjadřuje vztah mezi nezaměstnaností a inflací, v minulosti si prošla různými proměnami, okolo r. 2010 však "vymizela") - jejich autoři se snažili křivku upravit tak, aby odrážela dosavadní vývoj. Další ekonomové (např. I. Werning) pak představili příspěvky, v nichž se snažili zdokonalit modely

ekonomiky. Některé z myšlenek přitom nejsou úplně nové, objevily se již před několika desítkami let (např. zdůvodnění, proč může vzniknout tlak na růst inflace, aniž by byl přehřátý trh práce).

By Nelson Lind and Natalia Ramondo

Global innovation and knowledge diffusion

Celosvětové šíření znalostí a inovací

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 4 (Insights), p. 494-510

Autoři v teoreticky zaměřeném příspěvku vyvíjejí ricardiánský model světového obchodu, jehož součástí je šíření inovací a znalostí mezi zeměmi. Inovace přispívají k technologické odlišnosti země a snižují její nahraditelnost v porovnání s jinými zeměmi, šíření znalostí naopak zvyšuje technologickou podobnost a posiluje konkurenci a nahraditelnost. Metoda prezentovaná v článku umožňuje zkoumat šíření inovací alternativním způsobem, i bez dat o patentech či přímých měřítkech přijímání technologií (pracuje se s daty o výdajích). - Poznámky.

Bert Losse, Julian Heissler

Ökonomischer Dreiklang

Ekonomická triáda

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 51, S. 34-38

Kdo jsou ekonomové s původem z německy mluvících zemí s největším počtem výzkumů? Exkluzivní žebříček časopisu WirtschaftsWoche je představuje a odhaluje i několik překvapení. Jedná se o Bruna Freye, Benjaminu Enkeho a Philippa Stracka.

Bert Losse

Realitätsnähe ist Trumpf

Trumfem je realismus

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 50, S. 36-38

Které ekonomické univerzity jsou obzvláště silné ve výzkumu? V exkluzivním žebříčku vysokých škol z německy mluvících zemí jsou jasně na prvním místě Univerzita v Curychu a Mnichovská univerzita.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Elisabeth Atzler, Dennis Schwarz

Bafin-Lizenz für Anycoin Direct

Licence Bafinu pro Anycoin Direct

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 10 (15.1.2024), S. 47

Nizozemská společnost Anycoin Direct získala jako devátá společnost v Německu licenci Bafinu k obchodu s deriváty bitcoinu, jmenovitě blockchainovými cennými papíry a pohledávkami. Článek v dané souvislosti zmiňuje i povolení amerického úřadu finančního dozoru SEC k přístupu na burzu kryptoměnovým fondům (ETF).

John Thornton, Chrysovalantis Vasilakis

Bank regulations and surges and stops in credit : panel evidence

Bankovní regulace, růst úvěrů a pozastavení růstu úvěrů : panelová data

Journal of financial stability, Vol. 2023, No. 67 (August), 14 p.

Autoři v příspěvku analyzují data ze 36 rozvinutých i rozvojových zemí z období let 1973-2015 s cílem prozkoumat cykličnost úvěrových regulací. Růst bankovních úvěrů může být kanálem, prostřednictvím kterého se měnová politika promítá do ekonomiky. Ze zjištění vyplývá, že je třeba růst úvěrů a vliv regulací zohlednit i při nastavení měnové politiky, jinak tyto kanály mohou narušit cíle měnové politiky. Data pokrývají období, kdy došlo k významné liberalizaci bankovních systémů, což zvýšilo pravděpodobnost prudkého nárůstu úvěrů a snížilo pravděpodobnost pozastavení tohoto růstu. - Poznámky.

Andreas Neuhaus

Die Bitcoin-Revolution

Bitcoinová revoluce

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 9 (12.1.2024), S. 6-7

Americký úřad pro dozor nad finančními trhy (SEC) povolil obchodování s akciemi fondů, založených na cenách bitcoinu (spot-ETF). Dlouho očekávaný krok podle části odborné veřejnosti etabluje bitcoin jako zavedenou třídu aktiv. Článek stručně shrnuje význam ETF pro oblast trhu kryptoměn, rizika uvedení bitcoinových ETF na trh, dopad na kurz BTC a tržní možnosti v Německu. -- Viz též další příspěvek na s. 7.

Fabian Teichmann and Sonia Ruxandra Boticiu

Combating terrorist financing in Switzerland in the light of current changes in Afghanistan

Boj proti financování terorismu ve Švýcarsku ve světle aktuálních změn v Afghánistánu

Journal of financial crime, Vol. 30, (2023) No. 5, p. 1231-1242

Článek se zabývá aktuální situací v Afghánistánu (odchod amerických jednotek a převzetí moci Tálibánem v r. 2021) s ohledem na to, co tato situace znamená pro rizika financování terorismu. Autoři uskutečnili formální rozhovory s odborníky v této oblasti i neformální rozhovory s ilegálními poskytovateli finančních služeb s cílem zjistit, jaké zdroje příjmů teroristé využívají a jakým způsobem peníze převádějí. Následně v příspěvku popisují švýcarskou legislativu proti financování terorismu a ukazují některé její slabiny. Zdroje financování terorismu mohou být legální i ilegální, přičemž "výzvou" opatření proti financování terorismu je alternativní bankovní systém "hawala".

Alexander Hütteroth, Petr Budinský

Correlation between the ECB pandemic policy and the STOXX Europe 600 sector performance sensitivity

Korelace mezi pandemickou politikou ECB a citlivostí sektorů v akciovém indexu STOXX Europe 600

Acta VŠFS, Vol. 17, (2023) No. 2, p. 125-144

Autoři v článku analyzují vývoj akciového indexu STOXX Europe 600 v souvislosti se zvyšováním úrokových sazeb Evropskou centrální bankou. Dle názoru odborníků je na vývoj úrokových sazeb vysoce citlivý finanční a technologický sektor. K výzkumu byla použita data z let 2020-2022 a regresní metody a Pearsonův korelační koeficient. Bylo zjištěno, že v době nízkých úrokových sazeb přispěl technologický sektor k vývoji indexu pozitivně a v době růstu úrokových sazeb negativně. K tzv. navrácení se k průměru (mean reversion process) však v r. 2022 nedošlo.

Simona Pichová, Jan Černohorský, Markéta Kacerová, Jan Žíla

A critique of quantitative easing by the Federal Reserve System and the European Central Bank

Kritika kvantitativního uvolňování prováděného Federálním rezervním systémem a Evropskou centrální bankou

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 26, (2023) No. 4, p. 134-147

Studie zkoumá dopady kvantitativního uvolňování (QE) prováděného centrálními bankami ve Spojených státech a v eurozóně od r. 2009 na vybrané makroekonomické ukazatele (HDP). Zjištění ukazují, že QE v USA zabránilo hluboké recesi a krátkodobě usměrnilo ekonomický cyklus, zatímco v eurozóně přineslo jen mírně vyšší růst HDP bez zlepšení ekonomického cyklu. Autoři upozorňují na dlouhodobé negativní vlivy QE, jako jsou finanční nerovnováhy, bubliny na trzích a zvýšená inflace.

Livia Pancotto, Owain ap Gwilym, Philip Molyneux

Deal! Market reactions to the agreement on the EU covid-19 recovery fund

Domluveno! Reakce trhu na dohodu EU o Fondu obnovy po pandemii covid-19

Journal of financial stability, Vol. 2023, No. 67 (August), 21 p.

Autoři analyzují krátkodobý vliv evropského Fondu obnovy (Next Generation EU, NGEU), vytvořeného po pandemii nemoci covid-19, na akcie bank a swapy úvěrového selhání (credit default swaps, CDS), a to na CDS na státní dluh (sovereign CDS) a bankovní CDS. Návrh NGEU měl pozitivní účinek na návratnost bankovních akcií, úroková rozpětí u CDS klesla, obzvláště u těžce zadlužených zemí či bank se sídlem v těchto zemích. Na sílu reakce akciového trhu má klíčový vliv expozice bank vůči dluhopisům jiných evropských zemí, a to zejména těm se slabšími finančními podmínkami a

omezenou fiskální kapacitou. Konečný vzorek zahrnoval 50 bank. Data o cenách akcií a o rozpětí CDS byla získána z platformy Thomson Reuters Datastream. - Poznámky.

Bundesministerium der Finanzen

Deutschlandprüfung der Financial Action Task Force. Teil 6

Národní šetření Financial Action Task Force pro Německo. 6. díl

Monatsbericht des BMF, Jg. 2023, Nr. 12, S. 46-49

Blíže k šesté části zpráv o šetření Financial Action Task Force (FATF) v Německu v letech 2020-2022. Šestá zpráva se zabývá doporučeními pro kroky v oblasti praní peněz a financování terorismu, které vyplývají ze zjištěných skutečností a nedostatků, zveřejněných v pěti předchozích částech. - Poznámky.

Astrid Dörner, Jens Münchrath, Stefan Raccius

Die Zinswende kommt mit Verspätung Geldpolitik

Změna úrokových sazeb přichází opožděně : měnová politika

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 13 (18.1.2024), S. 36-37

Evropská centrální banka podle vyjádření Ch. Lagardeové nesníží úrokové sazby přinejmenším v první polovině letošního roku. Inlace eurozóny v prosinci loňského roku meziměsíčně stoupla z 2,4 % na 2,9 %, s meziroční inflací 3,2 %. Článek se zaměřuje na očekávání akciových trhů a komunikaci ECB, která tato očekávání podle autorů článku do jisté míry podporuje. Nabízí také paralelu s FEDem.

André Teixeira

Does macroprudential policy affect wealth inequality? : evidence from synthetic controls

Ovlivňuje makroprudenční politika majetkovou nerovnost? : zjištění díky použití syntetické kontrolní metody

Journal of financial stability, Vol. 2023, No. 67 (August), 20 p.

Autor v článku analyzuje data ze 171 zemí za období 1995-2020 s cílem zjistit, zda makroprudenční politika ovlivňuje majetkovou nerovnost. Je zjištěno, že po přijetí opatření makroprudenční politiky se během jedné dekády zvýšila koncentrace majetku o 3,4 p.b. Jednak se zvýšil podíl majetku drženy nejmajetnějšími 1 % obyvatel, ostře klesl ale i podíl majetku méně majetné poloviny osob. Z konkrétních opatření se autor zabýval omezením přístupu k úvěrům (parametry DSTI a LTV). - Poznámky.

Vladimír Kertész, Běla Kaiserová

Dopady zavedení Central Bank Digital Currencies na finanční systém

Daně a finance, Sv. 31, (2023) č. 1-4, s. 35-40

Příspěvek se zaměřuje na hodnocení debaty o důvodech, přínosech i rizicích zavedení digitální měny centrálních bank (CBDC). Autoři rozebírají specifika jednotlivých modelů CBDC, právní aspekty a mandát centrálních bank i vztah zákonných peněz (měny) a digitální měny centrální banky. Dále shrnují proces zavádění digitální měny Čínské lidové banky (DCEP, později e-CNY), zaměřují se na hlavní cíle a strategie implementace DCEP i na technické aspekty a infrastrukturu. Poté se autoři věnují právním otázkám souvisejícím s možností implementace CBDC v České republice, upozorňují na nutné legislativní změny (mandát centrální banky, otázka zákonných peněz a soulad s pravidly pro předcházení finanční kriminality) i na postoj České národní banky. V závěru identifikují možné dopady zavedení CBDC na současný finanční systém. - Poznámky.

Elisabeth Atzler

Drei Bargeld-Szenarien für 2037

Tři scénáře pro hotovost do roku 2037

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 13 (18.1.2024), S. 38

Komentář k výsledkům průzkumu společnosti VDI/VDE/IT a ústavu výzkumu veřejného mínění Sinus, provedeného v letech 2022-2023. Představuje tři scénáře možného vývoje uživatelského postoje v EU – za předpokladu zavedení plně funkčního digitálního eura - k platebním prostředkům, zejm. hotovosti, do r. 2037. Scénáře předpokládají buď jasnou dominanci bezhotovostních plateb (15 % plateb v hotovosti), nebo „renesanci hotovosti“ (cca 50 % plateb v hotovosti se stabilizací koncem 20. let) a konečně variantu stojící mezi předchozími možnostmi (cca 30 % plateb v hotovosti).

Eric Romba, Sascha N. Grimm

Die elektronische Aktie im ZuFinG: Eine Bestandsaufnahme : ein zusammenfassender Überblick der gesetzlichen Änderungen

Elektronická akcie v zákoně o budoucím financování: zjištění stavu : souhrnný přehled právních změn

Der Betrieb, Jg. 76, Nr. 49 (2023) S. 2868-2871

Zákon o budoucím financování (ZuFinG) byl v německém Spolkovém sněmu schválen 17. listopadu 2023 ve znění doporučeném finančním výborem. Spolkovou radou prošel 24. listopadu 2023, čímž bylo jasné dáno najevo, že přichází elektronická akcie. Návrh zákona spolkové vlády o elektronických akciích zůstal v parlamentním procesu nezměněn. To představuje významný krok směrem k digitalizaci kapitálového trhu v Německu. Tento článek přináší přehled nových právních předpisů. - Poznámky.

Hans Degryse, Cédric Huylebroek

Fiscal support and banks' loan loss provisions during the COVID-19 crisis

Fiskální podpora a rezervy bank pro úvěrové ztráty během krize covid-19

Journal of financial stability, Vol. 2023, No. 67 (August), 17 p.

Autoři zkoumají vliv státní fiskální podpory na rezervy bank pro úvěrové ztráty během pandemie nemoci covid-19. Fiskální podpora je rozčleněna na přímou podporu (peněžní transfery, daňové úlevy, odložená daň) a na podporu likvidity (půjčky se státní podporou, kapitálové injekce). Přímá podpora snížila riziko úvěrového portfolia (loan portfolio risk), podpora likvidity však nikoli. K výzkumu byly použity regresní metody; data byla získána z databáze "Fiscal Monitor Database of Country Fiscal Measures in Response to the COVID-19 Pandemic", kterou provozuje Mezinárodní měnový fond. Zahrnuta byla mj. i data za Českou republiku. - Poznámky.

Sudipto Karmakar, Diogo Lima

Global capital flows and the role of macroprudential policy

Globální toky kapitálu a role makroprudenční politiky

Journal of financial stability, Vol. 2023, No. 67 (August), 15 p.

Autoři v příspěvku zkoumají, zda proticyklické kapitálové polštáře bank (countercyclical bank capital buffers, CCyB) mohou zmírnit negativní dopady celosvětových šoků likvidity na ekonomiku. K výzkumu byla využita data z portugalské centrální banky a "přirozený experiment" v podobě pádu Lehman Brothers (ten ilustruje, jak se finanční turbulence promítají prostřednictvím bank do reálné ekonomiky). Je zjištěno, že bankovní kanál byl zodpovědný v Portugalsku za 1,44 % poklesu investic a 0,58 % poklesu agregátní zaměstnanosti. Pokud by portugalský bankovní sektor nebyl negativně ovlivněn napětím na globálních finančních trzích, klesl by domácí HDP ke konci r. 2009 o 2,5 p.b. méně. Pokud by byly zavedeny během finanční krize v r. 2008 proticyklické kapitálové rezervy, byl by pokles HDP v letech 2008-2010 o 6 p.b. nižší. - Poznámky.

Michael Brei, Leonardo Gambacorta, Marcella Lucchetta, Bruno Maria Parigi

How effective are bad bank resolutions? : new evidence from Europe

Jak efektivní je řešení problémů špatných bank? : nová zjištění z Evropy

Journal of financial stability, Vol. 2023, No. 67 (August), 14 p.

Autoři na základě dat z let 2000-2019 o bankách sídlících v 18 evropských zemích posuzují efektivitu řešení problémů špatných bank. Je zjištěno, že oddělení znehodnocených aktiv ("špatných bank") je efektivnější, než státem financované rekapitalizace bank. Rekapitalizované banky přikročily k "vyčištění" rozvah (omezení problémových úvěrů, pokles půjček). Banky, od nichž se oddělily "špatné banky", půjčování navyšovaly. U obou typů opatření došlo ex-post ke snížení nákladů financování bank a k přechodu na depozitní financování. - Poznámky.

T. Kuchenbecker, S. Louven, C. Wermke

Inflationsrate von 0,5 Prozent: wie schafft Italien das? : Verbraucherpreise

Míra inflace 0,5 procenta: jak to Itálie dělá? : spotřebitelské ceny

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 18 (25.1.2024), S. 10-11

Vedle měnové politiky Evropské centrální banky se snaží vlády jednotlivých členských zemí samostatně bojovat s inflací. Článek popisuje italské „čtvrtletí proti inflaci“, kdy vláda prostřednictvím pobídek obchodníků snížila ceny vybraných základních potravin, vyjednávání francouzských obchodníků

s 75 největšími průmyslovými podniky při postupném ukončování vládních programů podpory a daňových úlev, a španělské prodloužení slev veřejné dopravy, snížené daně z energií a zrušení DPH ze základních potravin.

Bundesministerium der Finanzen

Kluge Finanzen für Alle : Launch der Finanzbildungsplattform "Mit Geld und Verstand"

Chytré finance pro všechny : spuštění platformy finančního vzdělávání "S penězi a rozumem"

Monatsbericht des BMF, Jg. 2023, Nr. 12, S. 5-7

Dne 6.12.2023 byla spuštěna platforma finančního vzdělávání "S penězi a rozumem" pod záštitou německého spolkového ministerstva pro školství a výzkum (BMBF) a spolkového ministerstva financí. Cílem platformy je zajistit přehledný přístup k dostupným a seriózním informacím pro veřejnost všech věkových skupin. Představena byla v rámci berlínské konference „Finanční vzdělávání pro život“ (Finanzielle Bildung für das Leben).

Roman Valihrač

Kryptoměny zrají jako víno : z divokého burčáku se staly kultivovaným investičním aktivem

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 11, s. 52-55

Autor přibližuje vývoj bitcoinu za období předchozích 12 měsíců a porovnává jeho průměrnou roční návratnost s investicí do zlata, S&P 500 a NASDAQ. Uvádí, že kryptoměny bývaly záležitostí nadšenců, ale dnes do nich investují i konzervativní investoři tradičního finančního světa. Očekává zárnou budoucnost bitcoinu a charakterizuje důvody pro růst poptávky po něm. Dále se zaměřuje na situaci a vývojové trendy dalších kryptoměn a podrobněji se věnuje investicím do bitcoinu i ostatních kryptoměn. Graf ilustruje trend volatility bitcoinu za období 2017-2023 a nárůst celosvětového počtu kryptoměn od r. 2013 do února 2023.

Christoph M. Schmidt

Eine nationale Strategie zur Finanzbildung für Deutschland : Auftakt, Ausgangspunkt, Anforderungen

Národní strategie finančního vzdělávání pro Německo : úvod, východiska, výzvy

Monatsbericht des BMF, Jg. 2023, Nr. 12, S. 22-27

Příspěvek komentuje společný program finančního vzdělávání Spolkového ministerstva financí a Spolkového ministerstva pro vzdělávání a výzkum v Německu za podpory OECD. Nahlíží na finanční vzdělávání jako na součást vzdělání všeobecného, poukazuje na jeho potenciální přínosy a zmiňuje související základní didaktické a empirické otázky. Zdůrazňuje přitom význam dostatečné finanční gramotnosti obyvatelstva v souvislosti se státními financemi. Výchozí teze demonstruje na průzkumu, kdy respondenti odpovídali na tři základní otázky, které testovaly jejich schopnost reagovat na proměnlivé úrokové sazby, inflaci a nutnost diverzifikace.

Nová unijní úprava smluv o spotřebitelském úvěru vstoupila v platnost

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 23-24, příl. Legislativa s. i-ii

Informace o nové evropské směrnici č. 2023/2225/EU ze dne 18.10.2023 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice č. 2008/48/ES, která na unijní úrovni harmonizuje některé aspekty smluv o spotřebitelském úvěru. Směrnice reaguje zejména na digitalizaci služeb a s ní související proces získávání úvěrů online, na vznik nových účastníků trhu (např. platformy přímého úvěrování, P2P), nových produktů i na nové způsoby digitálního zveřejňování informací a posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů. Podrobně je v ní upravena oblast reklamy a marketingu smluv o úvěru. V příspěvku jsou blíže představeny požadavky nové směrnice pro národní transpozici a její obsah.

Persistent debate

Přetrvávající debata

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9379, p. 65

Diskuze o pojetí inflace, která v USA (a dalších vyspělých zemích) prudce vzrostla v r. 2021, jako přechodné vs. přetrvávající. Který z obou "týmů" měl pravdu? Článek mj. upozorňuje na to, jak chápat pojem "přechodný" v souvislosti s inflací (návrat ekonomiky po pandemii do normálu totiž trvá roky, nikoli měsíce) a dále uvádí, že v jádru příčin zpomalení inflace je to, zda vnímat snížení inflace jako důsledek zpřísnění měnové politiky nebo odstranění problémů dodavatelských řetězců. Článek uvádí různou interpretaci situace a opírá se mj. o Phillipsovu křivku, vysvětlení M. Konczala z Rooseveltova

institutu či propočty německé pojišťovny Allianz. Z hodnocení vyplývá, že inflace byla z poloviny skutečně přechodná. Neznamená to ale, že americký Fed neměl zasahovat: původně Fed věřil, že úrokové sazby nebudou muset vzrůst až do r. 2023 a že vzrostou jen mírně - pokud by se Fed tímto řídil, situace by skončila katastrofou. Z pohledu toho, jak měl Fed ideálně reagovat v počátcích inflace, pak "tým přechodné inflace" jednoznačně prohrává.

Private assets, public interest : the new frontier of finance

Soukromá aktiva, veřejný zájem : nová hranice financí

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9381, p. 11-12

Příspěvek informuje o aktuálním dění v oblasti soukromého kapitálu. Společnosti soukromého kapitálu pronikají do dalších odvětví, jako např. pojišťovnictví; mají mnohdy neprůhlednou strukturu, s čímž je spojené riziko. S tím, jak soukromý kapitál nabývá na významu, by se měla změnit i regulace. Cílem by nemělo být "zničit" nový model podnikání, ale spíše jej zabezpečit. -- Viz i příspěvek "In for a trillion: private markets" na s. 60-62.

Giuseppe Cappalletti, Paolo Emilio Mistrulli

The role of credit lines and multiple lending in financial contagion and systemic events

Role úvěrových linek a vícenásobných půjček při finanční nákaze a systémových událostech

Journal of financial stability, Vol. 2023, No. 67 (August), 15 p.

K vícenásobným úvěrům (multiple lending) dochází, pokud si dlužník půjčuje finanční prostředky u více finančních institucí zároveň. Na jedné straně vícenásobné půjčky snižují riziko nedostatku likvidity na straně dlužníků, na straně druhé jsou však diskutována možná rizika pro finanční systém - dle autorů se můžou úvěrové linky v případě velkých šoků, kterými byla např. světová finanční krize v r. 2008, stát významným zdrojem systémového rizika. Autoři po krátkém úvodu do problematiky uvádějí různé skutečnosti o vícenásobných půjčkách, následně se zabývají souvislostí s finanční nákazou při krizi a srovnávají různé kanály nákazy. - Poznámky.

Stefan Reccius

Sinkende Inflation spaltet EZB-Rat

Klesající inflace rozpolcuje radu ECB

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 24 (2.2.2024), S. 35

Ačkoli inflace v eurozóně klesla v lednu 2024 na 2,8 %, Evropská centrální banka prozatím nezvažuje snížení úrokových sazeb, zejm. kvůli konfliktu na Blízkém východě a ohrožení obchodních cest útoky Húsíů. Právě nová rizika zvrátila doposud jednoznačně převažující poměr podporovatelů snížení sazeb v bankovní radě. Prezidentce ECB Lagardeové je vytýkána nejednoznačná komunikace s veřejností a neschopnost udržet bankovní radu jednotnou, situace je přirovnávána k funkčnímu období M. Draghiho. Autor článku poukazuje na skutečnost, že i mezi zastánci striktní peněžní politiky převládá vůle sazby nezvyšovat, a naopak umožnit jejich pokles.

Karolína Zábojníková

Úvěry v cizí měně se u podniků staly standardem

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 11-12, s. 44-45

Statistický pohled na podíl úvěrů v cizí měně v portfoliích českých podniků a jeho vývoj od r. 2012. Autorka přibližuje dynamiku podílu těchto úvěrů v jednotlivých institucionálních sektorech ekonomiky (nefinanční podniky, finanční instituce, vládní instituce) i z hlediska jednotlivých odvětví. Grafy ilustrují vývoj objemu úvěrů poskytnutých bankami v ČR a vývoj podílu úvěrů v cizí měně ve vybraných institucionálních sektorech za období 2012-2023 i porovnání podílu úvěrů v cizí měně ve vybraných odvětvích za r. 2021, 2022 a 2023.

Branislav Hock, Mark Button

Why do people join pyramid schemes?

Proč se lidé přidávají k pyramidovým schémátům?

Journal of financial crime, Vol. 30, (2023) No. 5, p. 1130-1139

Příspěvek popisuje pyramidové podvody - rozebírá obecněji jejich vznik a výskyt a dále se soustředí na motivy, které k účasti na pyramidových schématech vedou. Motivů účasti lze rozdělit na motivy na straně účastníka a motivy z pohledu organizování podvodů. Na straně účastníka jde o ekonomické

faktory a vysokou odměnu za málo práce. Důvody účasti z pohledu organizace jsou pak následující: zneužívání kontaktů a vztahů v různých zájmových či náboženských kruzích, nátlakový prodej a zneužívání nedostatků v regulaci. -- Viz i další článek na obdobné téma na s. 1305-1322.

Nisha TN and Mugdha Shailendra Kulkarni

Zero click attacks - a new cyber threat for the e-banking sector

Podvody "zero click attacks" - nová kybernetická hrozba v sektoru internetového bankovníctví

Journal of financial crime, Vol. 30, (2023) No. 5, p. 1150-1161

Příspěvek se zabývá novou formou bankovních podvodů, které probíhají na internetu, tzv. "zero click attacks" ("útoky bez nutnosti kliknutí"). Mezi dosud nejrozšířenější metody elektronických bankovních podvodů patří ty, které vyžadují určitý krok ze strany uživatele (např. phishing, který spočívá ve vylákávání dat). Zero click attacks však akci ze strany uživatele nevyžadují, spíše zneužívají technologické slabiny elektronických zařízení (zejména chytrých mobilních telefonů). Autorky popisují, jakým způsobem útoky bez nutnosti kliknutí fungují po technologické stránce, kterých výrobců mobilních telefonů se podvody mohou dotknout a jaké základní kroky může uživatel smartphonu učinit z hlediska prevence.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 32, (2024) č. 1

Španělsko prodlouží platnost windfall tax na banky (s. 7); ESG, DORA, AI, DIP aneb navazujeme na to, co jsme již začali - změny v novém roce (s. 10-13); Čím více rezerv máme, tím si můžeme dovolit agresivnější složení portfolia - rozhovor s J. Kubičkem, členem bankovní rady ČNB (s. 14-17); Výběr regulatorních novinek za čtvrté čtvrtletí roku 2023 - obezřetnostní regulace, kapitálové trhy, ESG, kybernetická bezpečnost, ochrana spotřebitele, platební styk, AML a mezinárodní sankce (s. 18-21); Jak na efektivní testování (softwaru) (s. 24-25); Nové obchodní modely bankovního světa (s. 28-29); Spolupráce bank a fintechů aneb jak to vidí fintechy (s. 30-31); Hypotéky? Hlavní proměnou budou sazby - anketa (s. 34-35); Pro firemní bankovníctví je sektor energetiky jednou z klíčových oblastí - rozhovor s P. Prokopem z ČSOB (s. 38-41); Státní dluh a reforma penzijních fondů (s. 42-45); Negativně vplyvy bankovej dane pocitía všetci - SR (s. 48-49).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 5-6

Lednová inflace v eurozóně: 2,8 procenta (s. 8); Koruna - základ státu? Prezident Petr Pavel se ve svém novoročním projevu vyslovil pro přijetí eura. Ukázalo se však, že na české politické scéně je asi jediný, kdo vidí věci tak jednoznačně - téma čísla o postoji ke vstupu do eurozóny (s. 12-17); Euro štěpí Česko, verze 2024 (s. 18-21); Byznys říká euru ano (s. 22-25); Vstoupit, či nevstoupit do ERM II? (26); Naše budoucí měna? - infografika (s. 28-29); Euro slaví 25 let: jednotná měna je stále příliš často obětním beránkem. Dalším tématem bude chystané digitální euro - retailová digitální měna centrální banky - ve spolupráci s Financial Times (s. 36-37); Thriller jménem Euro 7 (s. 38-41); Proč Češi stále chtějí svoji "pidiměnu": místo eura by se měly spíše řešit obří devizové rezervy ČNB - seriál Kované investice (s. 44); USA plánují omezit ruský vliv na obchod s jádrem: poptávka po atomové energii ve světě prudce roste, jenže stěžejní dodávky obohaceného uranu třímá v rukou dominantní Moskva - ve spolupráci s Financial Times (s. 46-51); Báječná léta meziválečného podnikání - seriál o podnikatelích a inovátorech z Československa (s. 52-56).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Frank Specht

"Schuldenbremsen-Fetisch würgt Wachstum ab"

"Úchylka na dluhovou brzdu rdousí růst"

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 11 (16.1.2024), S. 13

Prezident odborového svazu pracovníků v sektoru energetiky, hornictví a chemie IG BCE Michael Vassiliadis silně kritizuje úspornou politiku německé spolkové vlády, dle jeho názoru zatěžující zastupovaná odvětví. Bez státní podpory se sektory stěží vyrovnávají s 20% poklesem výroby od začátku

války na Ukrajině, a stejně tak jako významní hráči produkčního řetězce ztrácí konkurenceschopnost při rostoucích nárocích na inovace a modernizaci při přechodu na udržitelnější způsob výroby. Odborový svaz IG BCE čítá přes 570 000 členů a patří k největším v Německu.

Kenneth Rogoff ; rozhovor vedli Horst von Buttlar, Max Haerder

"Ich würde nie gegen Deutschland wetten"

"Nikdy bych si nevsadil proti Německu"

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 52, S. 16-19

Rozhovor s harvardským ekonomem K. Rogoffem, který vidí světovou ekonomiku v nejkřehčí situaci za poslední desetiletí a očekává, že velká rizika budou pokračovat i v r. 2024. Tlumí také naděje na rychlý pokles úrokových sazeb.

By Daniel P. Gross and Bhaven N. Sampat

America, jump started : World War II R&D and the takeoff of the US innovation system

Nastartovaná Amerika : výzkum a vývoj za 2. světové války a rozjezd systému inovací USA

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 12, p. 3323-3356

Americký Úřad pro vědecký výzkum a vývoj (Office of Scientific Research and Development, OSRD) učinil během 2. světové války jednu z nejrozsáhlejších investic do výzkumu a vývoje v historii USA. Autoři na základě dat o kontraktech OSRD získaných z archivů, patentových záznamech a údajích o zakládání firem v regionech a o zaměstnanosti v průmyslu analyzují dlouhodobé účinky programu. Účinky jsou jednoznačně pozitivní, a to dlouhodobě. Válečný výzkum a vývoj odstartoval poválečný růst technologických clusterů; poválečné investice tomuto růstu pomohly, nebyly pro něj však stěžejní; zároveň vzrostla zaměstnanost v průmyslu a vznikaly firmy v odvětvích se špičkovými technologiemi. Válečný výzkum a vývoj rovněž dlouhodobě nastavil směr amerických inovací (komunikace, elektronika). Účinky programu přetrvaly nejméně do 70. let minulého století. - Poznámky.

Fatih Birol ; rozhovor vedli Sebastian Matthes, Jens Münchrath

"Der Ausstieg aus der Kernkraft ist ein historischer Fehler"

"Odstoupení od jaderné energie je historickou chybou"

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 16 (23.1.2024), S. 12-13

Rozhovor s Fatihem Birolem, ředitelem Mezinárodní agentury pro energii (IEA). Věnuje se důsledkům útoků Húsiů v Rudém moři na cenu ropy a rozšířenému dopadu na energetickou situaci v Evropě. Kriticky se vyjadřuje k německému opuštění jaderné energie a energetické závislosti na Rusku, dále se zaměřuje na otázku udržitelnosti energetiky a možného návratu jaderné energie v Německu.

Michael Pooler, Bryan Harris

Brazil bets on a return to state capitalism

Brazílie sází na návrat ke státnímu kapitalismu

Financial Times, Vol. 2024, No. 41532 (17.1.2024), s. 15

Brazilský prezident Lula da Silva usiluje o oživení ekonomiky svojí země uvolněním veřejných výdajů a zelenou agendou. Jeho plány zahrnují dokončení rafinerie Abreu e Lima, jejíž náklady vzrostly na 20 miliard dolarů. Tento projekt byl v minulosti kritizován jako symbol plýtvání a korupce. Lula se snaží posílit roli státu v ekonomice, v důsledku čehož čelí kritice z návratu ke zdiskreditovanému státnímu modelu rozvoje. Plný text dostupný z: <https://www.ft.com/content/5c9d5735-639e-47c0-9eb6-a1fae26096e8>

Jakob Blume, Astrid Dörner, Jens Münchrath

Die Geopolitik überschattet das Treffen in Davos : Weltwirtschaftsforum

Geopolitika zastínila témata summitu v Davosu Světové ekonomické fórum

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 10 (15.1.2024), S. 12-13

Blíže k summitu Světového ekonomického fóra v Davosu. Předním tématem byla geopolitická situace, scénáře jejího možného dalšího vývoje a dopadu na světovou ekonomiku. Válka na Ukrajině, konflikt na Blízkém východě a nadcházející americké prezidentské volby s sebou nesou řadu rizik a ztěžují předvídatelnost dalšího vývoje. Zhoršená bezpečnostní situace se promítne do pravděpodobné hospodářské stagnace euroatlantického prostoru.

Thomas Stölzel, Martin Seiwert, Sonja Álvarez, Jörn Petring, Annina Reimann

Der grosse Strom

Velký proud

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 50, S. 16-23

Čína využívá revoluci v pohonu automobilů k tomu, aby změnila rovnováhu na světovém automobilovém trhu a s chutí nechává konkurenci za sebou. Úpadek vedoucího německého průmyslu lze jen stěží zastavit.

How to get rich in the 21st century : paths to prosperity

Jak zbohatnout ve 21. století : cesty k prosperitě

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9378, p. 51-53

Řada států usiluje stát se novou ekonomickou velmocí, od Indie, přes Saúdskou Arábii, až po menší ekonomiky jako Malajsie či Chile. Mezinárodní měnový fond a Světová banka dlouhá léta doporučují reformy, které mají ekonomikám pomoci k růstu (tzv. Washingtonský konsenzus), studie však naznačují, že růst na základě takových reforem bývá v průměru pouze mírný, okolo 2 %, což nestačí. Místo Washingtonského konsenzu tak státy sází na vlastní metody: podporu výroby či zapojení se do zelené transformace (přilákání odvětví, která budou potřebovat nerostné suroviny, jimiž daný stát disponuje - zejména jde o kovy a minerály potřebné právě k zelené transformaci). Mnohdy směřují tyto strategie k protekcionismu a celkově jsou dle příspěvku nákladné a vyžadují aktivnější roli státu oproti minulosti. Pokud sázka na vlastní strategii růstu nevyjde, hrozí menším zemím (Keňa, Kambodža) finanční krize a v problémech se ocitnou i větší státy (Indie, Indonésie) - nebude dostatečný fiskální prostor na vyrovnání se se stárnoucí populací. V minulosti byly chudé státy schopné ve výrobním sektoru rychleji zvýšit svou produktivitu oproti rozvinutým zemím, to ale v moderním průmyslu už nemusí platit. Cesta k růstu bude tak dle článku ve 21. století náročnější než v tom předchozím. -- Viz i článek "Vaulting ambition: economic growth" na s. 9-10.

Sabine Gusbeth, Martin Benninghoff

Chinas Wachstumsillusion

Čínská iluze růstu

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 13 (18.1.2024), S. 12-13

Ačkoli podle oficiálních údajů vykázala čínská ekonomika 5,2% meziroční růst, řada faktorů podkopává důvěryhodnost uvedeného údaje. Článek přehledně charakterizuje přední problémy a rizika čínské ekonomiky: vleklou krizi stavebního a realitního sektoru, pokles domácí poptávky a spotřeby, naddimenzované vládní investiční projekty v oblastech elektromobility, technologií baterií a obnovitelných zdrojů energie, klesající exportní bilanci a rizika vyplývající z mezinárodněpolitické situace. -- Viz též komentář na s. 20.

Marta Ortová

Jak se přeskládá průmysl

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 11-12, s. 22-24

Česko má kompletní portfolio průmyslových odvětví a bezmála třetinový podíl průmyslu na tvorbě HDP nás řadí mezi nejprůmyslovější země Evropy. Článek přibližuje změny ve struktuře průmyslu od vzniku samostatné České republiky v r. 1992 doprovázené změnami sklady průmyslové produkce i zaměstnanosti. Autorka charakterizuje vývoj přidané hodnoty průmyslu, také v detailní odvětvové struktuře, dále se věnuje automobilovému průmyslu, odvětví těžby a dobývání a textilnímu a kožedělnému průmyslu. Grafy ilustrují podíl vybraných odvětví na přidané hodnotě zpracovatelského průmyslu v letech 1993, 2004 a 2019 a podíl průmyslu na tvorbě HDP a na celkové zaměstnanosti v letech 1993-2022. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Průmysl v Česku na s. 21-35.

The mood thing : economic sentiment

Věc nálady : ekonomický sentiment

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9380, p. 31-32

Dle údajů o vývoji americké ekonomiky by lidé neměli mít důvod být se stavem ekonomiky nespokojení: inflace rychle zpomalila, ceny benzínu také nejsou vysoké, ekonomika disponuje dostatkem pracovních míst, rostou příjmy a dobře se vyvíjí i akciový trh. Americká veřejnost je však

jiného názoru - je přesvědčená, že se ekonomika dobře nevyvíjí a že je na vině prezident J. Biden. Co se tedy děje? Článek nabízí různá vysvětlení, která dokládají, že je americká veřejnost nepřiměřeně pesimistická, ať už kvůli zaujatosti z politických důvodů, zaujatosti plynoucí ze zpravodajství (značná část veřejnosti čerpá informace z vyhraněných příspěvků na sociálních sítích) či kvůli prodlevě mezi zotavením ekonomiky a dobou, kdy lidé zotavení pocítí. Zlepšení nálad by mohl pomoci úspěšný boj s inflací.

Of money and Modi : growth and politics

O penězích a Narendru Modim : hospodářský růst a politika

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9380, p. 61-62

Indická ekonomika zažívá boom, řada ekonomů očekává ve zbytku dekády více než 6% tempo růstu a optimističtí jsou i investoři. Na jaře proběhnou nové volby a očekává se, že současný premiér N. Modi svůj post již potřeby obhájí. Je Modi skutečně tak kompetentním "manažerem" páté největší ekonomiky světa, jak si řada Indů myslí? Redakce v článku hodnotí indický hospodářský vývoj, naplnění cílů vytyčených Modim i provedené reformy. -- K Indii viz i články na s. 8, 14-16 a 46.

Mareike Müller

Trügerisches Wachstum : Russland

Zrádný růst : Rusko

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 15 (22.1.2024), S. 13

Ačkoliv ruská centrální banka stanovila hospodářský růst za r. 2023 ve výši 3,5 %, navzdory mezinárodním sankcím, pro r. 2024 předpokládá MMF růst ruské ekonomiky o 4,1 % a Světová banka o 1,3 %, jedná se o částečně zkreslené údaje. Postupný přechod na válečnou ekonomiku se týká 29 % výdajů státního rozpočtu, rozpočet na obranu byl navýšen na 7,1 % HDP. Při 7,4% inflaci a zvýšení základní úrokové sazby na 16 % hrozí podle Janise Klugeho ze Stiftung Wissenschaft und Politik přehřátí ruské ekonomiky. Orientace ekonomiky na zbrojní průmysl bude mít také politický dopad, neboť její reorientace zpět na mírový modus se neobejde bez propadu HDP a životní úrovně.

Bert Rürup

Die zähe Inflation

Houževnatá inflace

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 9 (12.1.2024), S. 21

Komentář se zabývá činiteli inflace v Německu, s důrazem na změny v sazbách DPH na vybrané druhy zboží. Všimá si diskrepance mezi růstem inflace a reálnými mzdami (které v r. 2022 byly srovnatelné s r. 2015), dopadů hospodářské stagnace na pracovní trh a zamýšlí se nad výhledem zotavení z „dvojitě krize“.

Jörn Petring

Der Zweikampf

Souboj

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 1-2 , S. 40-41

Čína může nahradit USA na vrcholu světové ekonomiky - dlouhou dobu to ekonomové považovali za hotovou věc. Nové prognózy to vidí jinak. Čína ekonomický souboj s USA prohrává.

Informatika. Počítače

Dominik Reintjes

Kannst du das übernehmen?

Můžeš to převzít?

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 52, S. 88-91

Novými sparingpartnery manažerů jsou ChatGPT a Microsoft Copilot. Při správném použití již umělá inteligence zásadně mění každodenní pracovní život na vedoucích pozicích.

Sonja Álvarez, Thomas Kuhn

Sie sind schon drin

Už drží krok s dobou

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 51, S. 24-28

Rychlá digitální síť? Chytřejší kanceláře? Německo musí dohnat digitalizaci. Objevují se průkopníci. Exkluzivní žebříček 71 měst oceňuje nejvíce digitální města v Německu. V kategorii digitalizace městské správy se třemi sledovanými podkategoriemi: služby pro občany, služby pro firmy a aplikace se na prvním místě umístilo univerzitní město Freiburg. V kategorii digitální infrastruktury zvítězilo město Ingolstadt.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Borge Brende ; rozhovor vedli Astrid Dörner a Jens Münchrath

"Wir sollten Europa nicht unterschätzen"

"Evropu bychom neměli podceňovat"

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 9 (12.1.2024), S. 14-15

Rozhovor s prezidentem Světového obchodního fóra B. Brendem. Věnuje se proměně multipolárního světa, politickým otázkám budoucího směřování Evropy v souvislosti s bezpečnostním rozměrem problematiky, včetně konfliktů na Ukrajině a Blízkém východě. Rozhovor upozorňuje na možnosti kooperace mezi USA, EU a Čínou, roli WEF na poli geoeconomie i na Brendeovu kritiku samotné instituce Světového obchodního fóra.

Who's in charge? : Europe's new power players

Kdo velí? : noví evropští siloví hráči

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9379, p. 17-18

Diskuze nad tím, kdo má v Evropě nyní skutečnou moc - dříve bývala situace jasná, lídrem bylo Německo spolu s Francií. Kancléř Olaf Scholz však roli Angely Merkel nepřevzal a Francie je na jedné straně poněkud osamocena, na straně druhé se potýká s vlastními vnitropolitickými problémy. V jiných státech, které by se nabízely jako spojenci Francie, se k moci dostala krajní pravice (Itálie, Nizozemí), popř. je jejich vnitropolitická situace také obtížná (Polsko, Španělsko). Evropské unii rovněž chybí Velká Británie, která by v oblasti hospodářské politiky vyvážila hlas Francie. Na druhou stranu ale roste vliv Pobaltí a Polska a do popředí se dostávají dříve "spící" témata, jako oblast bezpečnosti či rozšíření EU směrem na východ. "Vítězněji" ze situace vycházejí rovněž evropské instituce. Celkově je ale situace mnohem méně přehledná než dříve a otázkou je, jak ji ovlivní letošní volby do Evropského parlamentu či prezidentské volby v USA. -- Viz i příspěvek "The hole at the heart of Europe: Olaf Scholz" na s. 9.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Jamie Smyth, Sarah White

Breaking Russia's grip on nuclear fuel

Prolomení ruské kontroly nad jaderným palivem

Financial Times, Vol. 2024, No. 41537 (23.1.2024), p. 19

Článek se zabývá dopadem ruské invaze na Ukrajinu na globální dodávky obohaceného uranu a snahami USA a jejich spojenců o diverzifikaci zdrojů klíčových pro jadernou energii. Autoři diskutují o potenciálním zákazu dovozu uranu z Ruska, což je součástí strategie snížení energetické závislosti na Rusku. -- K tématu viz také Euro č. 5-6/2024, s. 46-51. Plný text dostupný z: <https://www.ft.com/content/a6d584ea-e31a-4a8a-b1a3-9ce36466ba0f>

Eri Nakamura, Kimitaka Nishitani, Fumitoshi Mizutani

Do consumers really pay for SDGs? : re-evaluating consumer behaviour using surveys in the USA, Germany, and Japan

Platí spotřebitelé skutečně za cíle udržitelného rozvoje? : přehodnocení chování spotřebitelů pomocí průzkumů v USA, Německu a Japonsku

CESifo Economic studies, Vol. 69, (2023) No. 3, p. 158-176

Studie zkoumá vztah mezi hodnocením spotřebitelů v oblasti charakteristik souvisejících s cíli udržitelného rozvoje (SDGs) a jejich skutečnou platbou za tyto hodnoty. Data z USA, Německa a Japonska ukázala, že způsoby podpory udržitelné spotřeby se liší podle typu produktu a životního stylu a ovlivňují pouze zboží střednědobé a dlouhodobé spotřeby. Praktické důsledky zahrnují efektivitu aktivní reklamy na ekonomické aspekty, význam popisu konceptu SDGs nad jednotlivými cíli a zaměření motivačních programů na zboží denní spotřeby pro další podporu udržitelné spotřeby. - Poznámky.

Carsten Volkery

EU verschärft Investitionskontrollen

EU zostřuje kontroly investic

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 16 (23.1.2024), S. 7

Bliže k připravované evropské strategii hospodářské bezpečnosti. Článek shrnuje stěžejní oblasti, v nichž chce EU posílit bezpečnost a nezávislost evropského hospodářského a finančního prostoru: screening přímých zahraničních investic (FDI), vytvoření politického fóra pro lepší koordinaci národních exportních kontrol, prevence „odlivu mozků“ a zneužití akademické a výzkumné sféry vnější stranou a lepší kontroly technologií dvojího užití. Strategie má za cíl snížit závislost Evropy na Číně i ochranu před možným zneužitím stávající podoby evropsko-čínských vztahů, naráží však na kritiku řady národních vlád.

Ines Kersan-Skabic, Antea Barisic

Foreign direct investments and participation in global value chains : new evidence from advanced manufacturing industries in Central and Eastern Europe

Přímé zahraniční investice a účast v globálních hodnotových řetězcích : nové poznatky z vyspělých výrobních odvětví ve střední a východní Evropě

E+M *Ekonomie a Management = Economics and Management*, Vol. 26, (2023) No. 4, p. 4-16

Studie zkoumá vliv přímých zahraničních investic (FDI) ve výrobním průmyslu na účast podniků ze zemí střední a východní Evropy v globálních hodnotových řetězcích. Výsledky ukazují, že FDI ve výrobním sektoru mají pozitivní vztah k účasti v globálních hodnotových řetězcích, což napomáhá rozvoji vysoce technologických a znalostně orientovaných průmyslových odvětví. Studie poukazuje na důležitost FDI pro ekonomický rozvoj a konkurenceschopnost těchto zemí, přičemž zdůrazňuje význam FDI pro integraci v pokročilých výrobních průmyslech.

Alan Beattie, Henry Foy, Felicia Schwartz

The challenge of keeping the global trade peace

Výzva udržet globální obchodní mír

Financial Times, Vol. 2024, No. 41541 (27.1.2024), p. 5

Článek se zabývá rostoucím napětím v oblasti Rudého moře a Tchaj-wanu a riziky, která přináší závislost globálního námořního obchodu na vojenské síle. Zdůrazňuje roli USA v udržování otevřených obchodních cest, zejména proti pirátství. Aktuální geopolitická situace však zvyšuje riziko rozsáhlých regionálních válek, které by mohly námořní obchod ohrozit.

China's EV onslaught

Útok čínských elektromobilů

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9379, p. 7

Spustí Čína díky rozmachu svého trhu s elektromobily další vlnu deindustrializace západního světa? Článek uvádí různé argumenty, proč úspěch čínských aut oslavovat, spíše než se ho bát. Export čínských elektromobilů v posledních letech prudce vzrostl a růst podílu čínských elektroaut na trzích se očekává i do budoucna. Čína výrobu elektroaut dotuje státními subvencemi. Západní politici se budou svůj

automobilový průmysl snažit chránit, "zavřít dveře" čínským autům úplně by ale byla chyba. Bez ohledu na obchodní vztahy s Čínou se automobilový trh změní. Automobilky si tak jako tak vystačí s méně zaměstnanci díky technologickému pokroku. Čínské vozy jsou levnější, lidé budou moci ušetřené peníze využít na nákup jiných produktů a nižší cena aut by mohla zároveň znamenat urychlení přechodu na bezemisní ekonomiku. Také je pravděpodobné, že čínští výrobci přesunou výrobu blíže ke spotřebitelům a založí továrny i v Evropě a USA. Určitým důvodem k obavám by mohla být otázka národní bezpečnosti, i tak by ale dle článku měly stát omezit protekcionistické snahy: výhody spojené s čínskými auty zatím převažují. -- K čínské zahraničněobchodní politice viz článek na s. 60-61; k automobilovému průmyslu viz článek na s. 14-16.

Filip Zíka

Kladná bilance zahraničního obchodu v průmyslu se snižuje

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 11-12, s. 25-27

Bližší pohled na vývoj zahraničního obchodu se zpracovatelskými výrobky za poslední tři roky v ČR. Autor uvádí, že dovoz výrobků tohoto segmentu průmyslu do Česka rostl rychleji než vývoz, i když ve struktuře dovozu a vývozu k zásadním změnám nedošlo. Struktura hlavních obchodních partnerů zůstala v letech 2020-2022 prakticky neměnná, u vývozu má dominantní roli Německo, následované Slovenskem a Polskem. V případě dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu je pro nás zásadním dovozním partnerem Německo, následované Čínou, Polskem a Slovenskem. Grafy ukazují objem vývozu a dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu, objem dovozu a vývozu nejobchodovanějších skupin výrobků a objem vývozu a dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu do vybraných zemí za období 2020-2022. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Průmysl v Česku na s. 21-35.

Opening gambit

První tahy

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9381, p. 66

Analytici nyní vzhledem ke světovému dění při zkoumání světového obchodu neřeší v rámci svých modelů jenom velikost ekonomik a geografickou vzdálenost zemí, ale i "geopolitickou vzdálenost". Výzkumníci z McKinsey Global Institute zjistili, že evropské země obchodují převážně mezi sebou, např. Austrálie je ale nucena obchodovat s geopoliticky i geograficky vzdálenými ekonomikami a Spojené státy se na pomyslném žebříčku pohybují přibližně uprostřed. Objevily se však již první známky trendu zvaného "friendshoring", který spočívá v obchodování se zeměmi se stejným geopolitickým směřováním, kde nehrozí taková rizika (od r. 2017 se v USA dle měřítek McKinsey zkrátila geopolitická vzdálenost o 10 %). Trend "friendshoringu" má však svá omezení, u některého zboží chybí alternativní dodavatelé a friendshoring si nemohou dovolit ani všechny země. Geopolitické linie se také do budoucna mohou různě měnit či překrývat a tím, že si Západ odcizí Čínu se může stát, že si odcizí i další zatím neukotvené země, které upřednostní právě spíše Čínu.

M. Benninghoff, K. Ehringfeld, S. Gusbeth, K. Kort, A. Meiritz, C. Volkery, C. Wermke

Todesdroge Fentanyl schleicht sich in Europa ein : Drogenkriminalität

Smrtelná droga fentanyl se vkrádá do Evropy : drogová kriminalita

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 6 (9.1.2024), S. 12-13

Podrobný pohled na současnou kritickou situaci rozšíření fentanylu v USA. Článek se blíže zabývá čínskou stopou na situaci v USA, jejím dopadem na mezinárodní vztahy, rizikem pro evropský prostor a okrajově i otázkou pašování a celní správy.

Podnik a podnikání

Radim Kříž

Akciová společnost a nepeněžitý podíl na zisku a jiných vlastních zdrojích určený akcionářům

Bulletin advokacie, Sv. 2023, č. 12, s. 20-25

Předmětem článku je téma nepeněžitého podílu na zisku a na jiných vlastních zdrojích vyplácených mezi akcionáře. Tento podíl je nejdůležitějším ekonomickým právem spojeným s akciemi, kvůli kterému většinou zájemce nabývá akcie proto, aby se podílel na ekonomických úspěších akciové společnosti. Pravidla pro rozdělení zisku a jiných vlastních zdrojů, způsoby jejich rozdělení, podmínky

pro jeho výplatu, forma výplaty a jeho splatnost tvoří nedílnou součást tohoto práva. Autor se zabývá situací, kdy akciová společnost má více než jednoho akcionáře. - Poznámky.

Hana Kubcová, Václav Tittelbach

Požadavky na vykazování informací o udržitelnosti od roku 2024 v souladu s tematickými standardy ESRS S týkající se sociální oblasti

Daně a právo v praxi, Sv. 29, (2024) č. 1, s. 21-29

Shrnutí požadavků tematických standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti vztahujících se k sociálním faktorům (ESRS S). Standardy by měly upřesňovat informace o sociálních faktorech, včetně pracovních podmínek, zapojení sociálních partnerů, kolektivního vyjednávání, rovnosti, zákazu diskriminace, rozmanitosti a začleňování i o faktorech týkajících se lidských práv. Tematické standardy ESRS S mohou obsahovat specifické požadavky, které doplňují obecné požadavky na zveřejnění v ESRS 2. Autoři představují jednotlivé ESRS S (S1 - vlastní pracovní síla; S2 - pracovníci v hodnotovém řetězci; S3 - dotčené komunity; S4 - spotřebitelé a koncoví uživatelé), jejich strukturu a detailně rozebírají požadavky jednotlivých sociálních standardů ESRS S1 - ESRS S4.

Martin Benninghoff

Retten, was noch zu retten ist : Evergrande

Zachránit, co ještě zachránit jde : Evergrande

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 12 (17.1.2024), S. 28-29

Blíže k sanaci čínské realitní společnosti Evergrande. Očekávané rozhodnutí hongkongského soudu může mít výsledek se spornou platností v kontinentální Číně, společnost v současnosti vyjednává s investory a věřiteli o podobě vyrovnání. Vládní podpora bude dle vyjádření ministra pro výstavbu Donga Jiangua omezená a přísně podmíněná, nevyloučil však krátkodobou státní pomoc při problémech s cashflow. Článek rekapituluje dopad bankrotu Evergrande na čínské hospodářství, stavební sektor a poukazuje na paralelu s dalším podobným případem společnosti Country Garden.

Florian Güßgen, Henryk Hielscher

Der schwarze Retter

Černý zachránce

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 52, S. 44-49

Český podnikatel Daniel Křetínský vsadil na pozdní rozkvet těžby uhlí a vydělal miliardy. Nyní sahá po oceli německé společnosti Thyssenkrupp. Má šanci na úspěch?

Pojišťovnictví. Sociální péče

Eva Dandová

Valorizace důchodů od 1. ledna 2024

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 19, (2024) č. 1, s. 50-53

Blížší pohled na právní úpravu valorizace důchodů platnou od 1.1.2024. V článku jsou představena nařízení vlády č. 286/2023 Sb. a č. 287/2023 Sb., výše všeobecného vyměřovacího základu za r. 2022 a redukční hranice pro stanovení výpočtového základu pro r. 2024. Dále autorka přibližuje pravidla pro stanovení zvýšení vyplácených důchodů, zvýšení zvláštního příspěvku k důchodu účastníkům odboje i pro zvýšení starobního důchodu za vychované dítě.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Clara Murray

England's "Nimby" conundrum

Anglický hlavolam "Nimby"

Financial Times, Vol. 2024, No. 41531 (16.1.2024), p. 15

Dvě hlavní britské politické strany slibují zvýšit počet nových domů a čelit bytové krizi. Británii chybí 4,3 milionu domů, což vede k rekordnímu nárůstu nájmu a cen nemovitostí. Mezi plány je výstavba na brownfield lokalitách a vytvoření nových měst nebo přestavba komerčních prostor. Plný text dostupný z: <https://www.ft.com/content/07abec4-f49c-4ed8-b6ca-28e46d9a9bf2>

By Paolo Sodini, Stijn van Nieuwerburgh, Roine Vestman, and Ulf von Lilienfeld-Toal

Identifying the benefits from homeownership : a Swedish experiment

Určení výhod plynoucích z vlastnictví nemovitosti : švédský experiment

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 12, p. 3173-3212

Autoři na základě švédských dat z období let 1999-2007 o privatizaci bytů zkoumají ekonomické dopady vlastnictví nemovitostí. Na přelomu tisíciletí získali nájemníci městských bytů ve Švédsku možnost si byt odkoupit a stát se tak vlastníky nemovitostí. Po změně politické situace byla privatizace utlumena. Autoři docházejí k pěti zjištěním: vlastnictví nemovitosti určené k bydlení vede k akumulaci majetku, zvyšuje spotřebu, vyrovnává spotřebu v čase, podporuje mobilitu mladých domácností a ovlivňuje skladbu finančního portfolia (starší vlastníci nemovitostí ve srovnání se stejně starými nájemníky více riskovali). - Poznámky.

Frederik Schröder

Linkages between property prices and macroeconomic determinants : evidence from Germany

Vztah mezi cenami nemovitostí a makroekonomickými faktory : údaje z Německa

Acta VSFS, Vol. 17, (2023) No. 2, p. 145-160

Během světové finanční krize vznikla snaha lépe zakomponovat cenový vývoj na trhu s nemovitostmi do makroekonomických modelů. V článku je na datech z Německa zkoumán vliv makroekonomických faktorů na vývoj cen nemovitostí v letech 2000-2022. Je zjištěn pozitivní vztah mezi cenami nemovitostí a reálným HDP, ale negativní vztah ke krátkodobým úrokovým sazbám a inflaci. Mezi vývojem cen nemovitostí a dlouhodobých úrokových sazeb ani nezaměstnanosti významný vztah zjištěn nebyl.

Nabídka bydlení mírně klesne, ceny zůstanou

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 11, s. 30-31

Prognóza vývoje realitního trhu v ČR na r. 2024. Očekává se, že v 1. pololetí klesne nabídka rezidenčních nemovitostí o -0,9 %, poptávka po nemovitostech se má zvýšit průměrně o 2,3 %. Developeri a stavební firmy vyhlíží r. 2024 s lehkým optimismem a věří v mírné oživení s převážně stabilními cenami nového bydlení. Blíže jsou charakterizovány determinanty očekávaného vývoje. Grafy dokládají změny poptávky a nabídky u nemovitostí v ČR a v Praze v 1. a 2. pololetí r. 2024. -- K situaci bytového trhu v Praze viz s. 10-13.

Guillaume Derrien

The residential property market in the eurozone put to the test of monetary normalisation [elektronický zdroj]

Trh rezidenčních nemovitostí v eurozóně podroben zkoušce normalizace měnové politiky

Conjoncture, No. 1 (2024), p. 1-10

Rozbor aktuálního dění na trhu s nemovitostmi určenými k bydlení v eurozóně. V důsledku zpříšňování měnové politiky ze strany Evropské centrální banky meziročně prudce klesl objem nových hypoték (v listopadu 2023 činil meziroční pokles 32 %, což je více, než v letech 2008-2011). Situace se však napříč eurozónou liší: výrazný propad nastal v Německu, Francii, Rakousku či Slovensku, na jihu Evropy (ve Španělsku, Itálii či Portugalsku) pak byl propad mírnější. Trend souvisí s odlišnou dynamikou hospodářského růstu v těchto zemích, kdy jih Evropy se zotavoval lépe. V zemích, jejichž trh s nemovitostmi se ukázal při finanční krizi v letech 2008-2011 jako odolný, je nynější pokles paradoxně ostřejší. Od předchozí krize se zadlužení domácností "periferních" zemí eurozóny se prudce snížilo, stejně jako význam stavebnictví pro ekonomiku. Zpříšňování měnové politiky se v reálné ekonomice projeví se zpožděním, a tak je zatím příliš brzy plně hodnotit účinky nedávného zvyšování sazeb. V r. 2024 nastane pro evropské domácnosti "testování odolnosti" vůči zhoršeným podmínkám financování. - Poznámky. -- Jedná se o druhou část třídílné série příspěvků o evropském trhu s nemovitostmi. Plný text dostupný z: <https://economic-research.bnpparibas.com/Publications/Eco-Conjoncture/en-US>

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Katrin Steyer

Citizen's benefit reform in Germany : an opportunity for women but also a potential burden for public finances

Reforma ve formě tzv. občanského příjmu v Německu : příležitost pro ženy, ale také možná zátěž veřejných financí

Fórum sociální politiky, Vol. 2023, No. 3, p. 6-14

Počet volných pracovních míst na německém trhu práce je trvale vysoký, přitom nezaměstnanost klesá. Zavedení tzv. občanského příjmu (Bürgergeld) místo dávky v nezaměstnanosti SGB II má vytvořit ještě lepší příležitosti pro začlenění příjemců dávek do trhu práce. Autorka zkoumá dopad této reformy na nezaměstnanost žen v Německu. Nezaměstnanost je analyzována podle pohlaví a délky trvání, včetně jejího dopadu na veřejné finance. Autorka také přibližuje přístupy k rovnému zapojení žen na trhu práce. Analýza představuje odborný základ pro strategické rozhodování úřadů práce, rovněž s ohledem na udržitelnost dávek v rámci systému veřejných financí. Plný text dostupný z: <https://www.rilsa.cz/casopis-fsp/>

Veronika Křižanová

Genderová diskriminace na trhu práce

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 23-24, s. 842-849

Zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace na trhu práce se postupem času stala stěžejní zásadou evropského i českého práva, v praxi ovšem nerovnosti přetrvávají i nadále. Článek přibližuje, jaké faktory nejvíce ovlivňují genderovou diskriminaci, analyzuje jednotlivé problémové oblasti a nastiňuje možné způsoby jejího zmírnění. Autorka nejprve charakterizuje formy genderové diskriminace na trhu práce, dále se zaměřuje na diskriminaci při náborech nových zaměstnanců, u vyžadovaných informací o uchazečích o zaměstnání, na znevýhodňování při kariérním postupu a rozdílné odměňování. Detailněji se pak zabývá nerovnostmi v odměňování žen a mužů na trhu práce, zásadou stejné odměny za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty i důsledky gender pay gapu pro společnost. - Poznámky.

Olga Bičáková

Jak se od ledna změnil poskytování podpory v nezaměstnanosti

Sondy, Sv. 2023, č. 12, s. 29-32

Součástí tzv. konsolidačního balíčku jsou i změny zákona o zaměstnanosti. Autorka nejprve stručně charakterizuje konsolidační opatření ke snižování strukturálního deficitu státního rozpočtu a dále se zaměřuje na zpřísnění podmínek pro poskytování podpory v nezaměstnanosti. Přibližuje zrušení odsouvání počátku běhu podpůrčí doby, rušení institutu tzv. kompenzace, zpřísnění podmínek pro poskytování podpory při opakovaném vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání (prodloužení doby potřebné pro vznik nároku na 6, resp. 9 měsíců). Cílem změn má být znesnadnění zneužívání systému podpory v nezaměstnanosti a zvýšení motivace zaměstnanců vykonávat pracovní činnost zakládající povinnost odvádět důchodové pojištění po delší časové období. -- K tématu viz také Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 2/2024, s. 16-19.

Karolína Zábojníková

Trh práce v EU je zatím stabilní

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 1, s. 39

Stručné seznámení s vývojem nezaměstnanosti a počtem neobsazených pracovních míst v členských státech Evropské unie na konci 1. pololetí r. 2023. Pozorovaná ekonomická stagnace zatím není doprovázena problémy na trhu práce, míra nezaměstnanosti setrvává na rekordně nízké úrovni (6 %). Autorka rozebírá dynamiku míry volných pracovních míst, jejich odvětvovou strukturu a identifikuje státy, které mají nejvíce volných pracovních míst. Graf dokládá míru volných pracovních míst v zemích EU ve 2. čtvrtletí 2023.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda**Sv. 72, (2024) č. 1**

Náhrada mzdy, platu nebo odměny z dohod konaných mimo pracovní poměr: při dočasné pracovní neschopnosti (karanténě, izolaci) v roce 2024 (s. 8-12); Práce přesčas u kratších úvazků už za první hodinu navíc nově i v ČR?: rozsudek Soudního dvora EU takovému závěru svědčí - ve věci Lufthansa (s. 13-17); Těhotenství a jeho prokazování v soudním sporu - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 1957/2022 (s. 18-19); Povinný podíl za rok 2023 - zaměstnávání osob se zdravotním postižením (s. 20-26); Gamifikace v oblasti získávání, výběru i vzdělávání zaměstnanců (s. 27-32); Zdravotní pojištění a zálohy OSVČ v roce 2024 (s. 33-363); Starobní důchodci - zaměstnanci a podnikatelé ve zdravotním pojištění v roce 2024 (s. 37-40); Výkladová stanoviska AKV (XXXI.) - 1. část (s. 45-51).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]**Sv. 19, (2024) č. 1**

Práce na dálku a dohody - nová pravidla (s. 3-7); Novela zákoníku práce: jaké sankce hrozí zaměstnavatelům (s. 8-11); Důchodové pojištění - novela zákona č. 270/2023 Sb. (s. 12-15); Dohody o práci po novele zákoníku práce (s. 16-19); Postavení ženy v zaměstnání - novela zákoníku práce (s. 20-24); Právo na přestávky v práci u dohod konaných mimo pracovní poměr (s. 29-31); Kdy zaměstnavatel nemusí platit odškodnění? (s. 36-37); Vady právních jednání v zákoníku práce (s. 38-41); Stravenkový paušál (s. 47-49); Valorizace důchodů od 1. ledna 2024 (s. 50-53); Zaměstnavatelé a odpočet ve zdravotním pojištění v roce 2024 (s. 63-65); Účetní závěrka vybraných účetních jednotek (s. 70-73); Výkon funkce a minimum ve zdravotním pojištění (s. 74-76).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]**Sv. 19, (2024) č. 2**

Změny pravidel pro agentury práce (s. 3-5); Průměrná mzda a postupy ve zdravotním pojištění od 1. ledna 2024 (s. 6-7); Nový pohled na zaměstnanecké benefity (s. 8-11); Poskytování podpory v nezaměstnanosti – změny (s. 16-19); Zproštění povinnosti nahradit zaměstnanci újmu způsobenou pracovním úrazem (s. 22-25); Současné naplnění více důvodů k výpovědi z pracovního poměru – právo zaměstnavatelovy volby (s. 30-32); Zákaz výpovědi těhotné zaměstnankyni – rozsudek NS ČR sp. zn. 21 Cdo 1957/2022 (s. 33-34); Povinnost podat daňové příznání (s. 39-43); Slevy na dani z příjmů FO v roce 2023 (s. 44-46); Sociální zabezpečení – změny zákonem č. 281/2023 Sb. (s. 53-57); Zdravotní pojištění – konkurenční doložka a jiné příjmy po skončení zaměstnání (s. 60-61); Místní poplatky - novela č. 252/2023 Sb. (s. 62-66); Daňové příznání veřejně prospěšného poplatníka (s. 67-70).

Právo

Johannes Oehlschläger

Aktuelle Rechtsprechung zum Betriebsübergang**Současná judikatura týkající se převodu podniku**

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 50, S. 2946-2949

Článek shrnuje judikaturu německého Spolkového pracovního soudu týkající se převodu podniku, která byla přijata v posledních dvanácti měsících. Přestože existuje právní rámec pro převod podniků, v právu týkajícím se převodů podniků stále do značné míry převažuje judikatura. Příklady judikatury v článku se týkají řetězového převodu operací, převodu obchodních jednotek, převodu pracovního poměru atd. - Poznámky.

Kristýna Misařová, Ivena Vankátová

Digitální dědictví - aneb jak se dědí bitcoin

Ad Notam, Sv. 29, (2023) č. 4, s. 25-30

Problematika digitálního dědictví, řešení předání informací o digitálním majetku za života zůstavitele a přechodu bitcoinu na právní nástupce. Autorky nejprve rozebírají právní povahu bitcoinu, jeho decentralizaci a uchování bitcoinů (softwarové, hardwarové, papírové a webové peněženky). Pro bezpečný přechod kryptoměnového portfolia na právní nástupce zdůrazňují, že vlastníci musí znát možnosti, jak o digitálních

mincích pořídit pro případ smrti. Návazně představují možné varianty předání potřebných informací: přímé sdělení údajů dědici, dědická smlouva, závěť, závěť ve formě soukromé listiny uložené u notáře, specializované komerční služby, bezpečnostní schránky i darování pro případ smrti. Rozebírají vhodnost využití jednotlivých forem zůstavitelem. Autorky zdůrazňují nutnost znát přístupové údaje, tj. veřejný a soukromý klíč, aby bylo možno po smrti zůstavitele nakládat s bitcoinem. - Poznámky.

Miloslav Zwiefelhofer, Martin Štika

K problematice zastavování bezvýsledných exekucí

Bulletin advokacie, Sv. 2023, č. 11, s. 34-37

Článek se zabývá praktickou aplikací dvou novel exekučního řádu, z nichž první, účinná od 1.1.2023, upravuje zastavování bezvýsledných (marných) exekucí a druhá, účinná od 26.8.2023, upravuje paušální náhrady za úkony spojené se zastavením bezvýsledných exekucí pro exekutory.

Bronislava Coufalová

Meze rozhodování o zajištění majetkových hodnot v trestním řízení prizmatem rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu a Ústavního soudu ČR

Trestněprávní revue, Sv. 22, (2023) č. 4, s. 223-227

Zajištění majetkových hodnot pro účely trestního řízení představuje významný zásah do ústavně chráněných práv a svobod. Smyslem a účelem těchto opatření je primárně náležité zjištění trestných činů a spravedlivé potrestání pachatelů. Z rozhodovací činnosti Ústavního soudu a Nejvyššího soudu ČR pak vyplývají pro orgány činné v trestním řízení mantinely pro jejich rozhodování. Oblastí, ve kterých může při aplikaci zajišťovacích institutů docházet ke kolizi s právem vlastnit majetek a s právem podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, je celá řada. Pro účely článku byly zvoleny tři, a to identifikace věci podléhající zajištění podle § 79a trestního řádu, časová dimenze trvání zajištění a vrácení, vydání a další nakládání s věcmi. - Poznámky.

Harald Christian Scheu

Několik úvah o unijním pojetí dezinformace

Jurisprudence, Sv. 32, (2023) č. 5, s. 1-10

Autor se zaměřuje na pojetí dezinformace, ze kterého v r. 2018 začala vycházet Evropská unie. Stručná analýza této definice poukázala na různé problémy spojené s jednotlivými prvky definice (prokazatelná nepravdivost obsahu, úmysl způsobit vážnou společenskou újmu). Ukazuje se, že čím širěji je pojetí dezinformace v politickém kontextu chápáno, tím rozostřenější jsou jeho kontury. Autor stručně přibližuje historický pohled na různé formy nežádoucího ovlivňování veřejnosti, dále přístup OSN a Rady Evropy k problematice dezinformací a boje proti nim. Poté vymezuje pojem dezinformace v rámci EU a zaměřuje se na terminologické problémy, které souvisejí s příslušnou unijní úpravou (pravdivost obsahu, hodnocení kvality obsahu, identifikace nepravdivé informace, škodlivost obsahu, úmysl škodit). - Poznámky.

Kamil Nejezchleb, Nikola Ledvinková

Trestání sdružení soutěžitelů

Antitrust, Sv. 2023, č. 3, s. 69-75

Článek představuje problematiku trestání sdružení soutěžitelů za jimi páchané protisoutěžní praktiky podle zákona o ochraně hospodářské soutěže. Autor se zamýšlí nad způsobem ukládání pokut těmto entitám a snaží se nalézt vhodná kritéria pro sankcionování tak, aby ukládaná sankce splnila svůj základní smysl. Charakterizuje protisoutěžní aspekty jednání sdružení soutěžitelů, vztah rozhodnutí sdružení a cover kartel i dopad rozhodnutí sdružení soutěžitelů na hospodářskou soutěž. Autor dále vysvětluje praxi Evropské komise při ukládání pokut a zaměřuje se na směrnici ECN+ a její transpozici ve vztahu k sankcionování sdružení soutěžitelů. Návazně pak přibližuje dosavadní rozhodování ÚOHS a praxi v pokutování sdružení soutěžitelů v ČR. Uvádí, že v případě ukládání pokut může úřad volit dvě cesty a v podstatě ve všech případech, když zvolí postup na základě obratu jeho členů, budou pokuty diametrálně odlišné od dosavadní praxe a budou je mnohonásobně převyšovat. - Poznámky.

Sven Schonhofen

Überblick über die neuen Sorgfaltspflichten aus dem Digital Services Act

Přehled nových povinností hloubkové kontroly podle nařízení Aktu o digitálních službách

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 47, S. 2740-2746

Nařízení o jednotném trhu digitálních služeb (Akt o digitálních službách, DSA) vytváří nové regulační prostředí pro online zprostředkovatelské služby. To se týká služeb přístupu k internetu, sociálních sítí, online tržišť, služeb cloud computingu a vyhledávačů, jakož i všech ostatních poskytovatelů tzv. přístupu, cachování a hostingu. Kromě velkých technologických společností se nařízení vztahuje i na malé a střední poskytovatele. DSA zavádí komplexní povinnosti náležitě péče, jako je zavedení kontaktního místa pro orgány a zákazníky, postup oznamování a odebrání nezákonného obsahu, povinné mechanismy pro podávání stížností a řešení sporů a moderování obsahu. DSA rovněž stanoví komplexní požadavky na design služeb, jako jsou pravidla pro označování online reklamy nebo zákaz manipulativních designových prvků (tzv. dark patterns). Provádění těchto požadavků znamená pro dotčené společnosti velké úsilí při dodržování předpisů. Měly by si ověřit, co musí změnit, pokud jde o jejich vnitřní struktury, prezentaci služeb a všeobecné obchodní podmínky. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Michal Petr

Více než ECN+

Antitrust, Sv. 2023, č. 4, s. 110-112

Evropská směrnice č. 2019/1/EU z prosince 2018 o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla (ECN+), byla zákonem č. 226/2023 Sb. implementována do zákona o ochraně hospodářské soutěže. Tato novela rovněž přináší další podstatné změny soutěžního práva. Příspěvek se v souvislosti s novými výkladovými oznámeními ÚOHS, která vycházejí z novely, věnuje problematice narovnání a pravidlům prioritizace. Dále se zaměřuje na nový institut utajovaného svědka (utajení identity podatele podnětu) a na ochranu některých informací ve spise ÚOHS. V závěru seznamuje s poněkud kontroverzní změnou spočívající v možnosti použít ve správním řízení jako důkaz záznam telekomunikačního hovoru nebo záznam pořízený při sledování osob a věcí ("odposlechy") z trestního řízení. - Poznámky.

Petr Černý

Zneužití veřejných subjektivních práv jako fenomén doby

Jurisprudence, Sv. 32, (2023) č. 5, s. 11-17

Autor rozebírá institut zneužití práva ve správním právu a ukazuje, že jeho využití se rozšiřuje a mění s tím, jak se vyvíjí právní prostředí a jednání subjektů práv, které se mnohdy přesunulo od využití práv k jejich zneužívání. V příspěvku analyzuje zneužití práva v ústavním právu (politická práva, svoboda projevu, sdružovací právo a právo shromažďovací), dále zneužití práva ve správním právu, zneužití práva na informace upraveného zákonem č. 106/1999 Sb. a zneužití práva v soudním řádu správním (novelou č. 284/2021 Sb. byl zaveden institut zneužití práva). - Poznámky.

Účetnictví

Reiner Goldbach, Christian Rasch, Björn Ricken

Betriebliche Altersversorgung im Jahresabschluss nach nationalen und internationalen Bilanzierungsgrundsätzen : Bewertungsannahmen zum 31.12.2023

Podnikové důchodové zabezpečení v roční závěrce podle národních a mezinárodních zásad účtování : stanovení oceňovacích parametrů k 31.12.2023

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 51-52, S. 2961-2966

Článek informuje o aktuálním vývoji v oblasti účtování podnikového důchodového zabezpečení v Německu a přináší informace o účetních předpokladech, které by měly být k 31. prosinci 2023 vhodné pro oceňování a účtování podle HGB, IFRS a US-GAAP. - Poznámky.

Klára Lukešová

Další změny v zákoně o účetnictví : zpráva o udržitelnosti a změna definice čistého obratu

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 4, s. 46-48

Autorka přibližuje změny české právní úpravy v souvislosti s implementací evropské směrnice č. 2022/2464/EU o podávání zpráv podniků o udržitelnosti (CSRD). Novela zákona o účetnictví č. 349/2023 Sb. s účinností od 1.1.2024 zavádí povinné reportování o udržitelnosti dle evropských standardů udržitelnosti (ESRS). V článku jsou vysvětleny povinnosti související s vykazováním a auditem udržitelnosti pro podniky v ČR a úprava vymezení pojmu "čistý obrat" v návaznosti na znění směrnice CSRD. - Poznámky. -- Více k funkční měně a používání kurzů devizového trhu v účetní závěrce viz Účetnictví č. 1/2024, s. 24-35.

Marie Velflová, Michaela Strnadová

Dopady funkční měny do daní

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 4, s. 26-31

Koncept tzv. funkční měny měl být součástí dlouho diskutovaného nového zákona o účetnictví, nicméně spolu s implementací požadavků evropských směrnic CSRD a CBCR novelou č. 349/2023 Sb. byla do zákona o účetnictví navržena i možnost vést účetnictví kromě české koruny také v tzv. funkční měně. Článek vysvětluje, co je funkční měna a jaké podmínky jsou pro ni stanoveny mezinárodním účetním standardem IAS 21. Dále autorky přibližují úpravu funkční měny v zákoně o účetnictví i praktické aspekty jejího použití. Podrobněji se zaměřují na vztah funkční měny a daně z příjmů právnických osob, úpravu kurzů a další přepočty pro poplatníka s funkční měnou, na použití funkční měny pro účetní jednotku, která je plátcem DPH, i na platbu daně v cizí měně. Problematika je doplněna několika praktickými příklady. - Poznámky.

Jiří Pelák ; ptá se Ladislav Čížek

K novele zákona o účetnictví účinné od 1.1.2024 a dalšímu vývoji české účetní legislativy : rozhovor s Jiřím Pelákem, ředitelem odboru účetnictví, oceňování a související odborné profese ministerstva financí

Účetnictví, Sv. 2024, č. 1, s. 9-13

Jiří Pelák, ředitel odboru Účetnictví, oceňování a související odborné profese na Ministerstvu financí ČR, se v rozhovoru vyjadřuje ke změnám v účetní legislativě, a to jak k novele zákona o účetnictví účinné od 1.1.2024, tak k připravovanému zcela novému zákonu o účetnictví. Probrána jsou mj. tato témata: možnost vést účetnictví v jiné měně než v Kč (funkční měna), definice čistého obratu, zpráva o udržitelnosti (ESG), osud českých účetních standardů po vzniku nového zákona o účetnictví (jejich náhrada vyhláškami), účetní zobrazení a posun k IFRS, vykazání leasingu a dotací na pořízení dlouhodobého majetku. - Poznámky.

Edda Feisel, Celine Makowka

Die neue Nachhaltigkeitsberichterstattung - Welche Anforderungen kommen durch die CSRD auf deutsche Unternehmen zu?

Nové vykazování udržitelnosti – jaké požadavky klade směrnice CSRD na německé společnosti?

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 3, S. 65-68

Od 5. ledna 2023 platí v EU směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti (CSRD), jejímž cílem je zvýšit úroveň podávání zpráv o udržitelnosti na úroveň zpráv o hospodaření podniků. Skutečnost, že aspekty udržitelnosti musí být vykazovány, není pro akciové společnosti ničím novým. Jelikož je však oblast působnosti CSRD mnohem širší, mnoho německých společností čelí novým výzvám a povinnostem. Článek popisuje hlavní změny a důsledky pro německé podniky. - Poznámky.

Veřejná správa

Josef Drdák

ESG a zadávání veřejných zakázek

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 15, (2023) č. 4, s. 270-276

Článek rozebírá povinnost obchodní korporace jakožto zadavatele aplikovat environmentální, sociální a corporate governance kritéria (ESG) při zadávání veřejných zakázek. Rozbor je zaměřen na definici právního základu uvedené povinnosti zadavatele, na podmínky aplikace kritérií ESG při zadávání veřejných zakázek a na konkrétní projevy ESG v zadávacím řízení. - Poznámky. -- Viz další články na téma ESG v tomto čísle.

Kamil Jelínek

Inflační (změnové) doložky ve světle zadavatelské a rozhodovací praxe

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 6, s. 34-37

Vlivem navyšování cen na trhu se trendem stává zadavatelská praxe spočívající v inkorporaci inflační doložky do smlouvy na veřejnou zakázku. Zákon o zadávání veřejných zakázek umožňuje využívat inflační (změnovou) doložku jako tzv. vyhrazenou změnu závazku ve smyslu § 100 odst. 1. Inflační doložka je smlouvou předvídatelný mechanismus, který umožňuje reflektovat vývoj cen na trhu v průběhu trvání závazku mezi zadavatelem a dodavatelem, má tak své uplatnění zejména u smluv, které předpokládají poskytování plnění v delším časovém horizontu. V článku je představena rozhodovací praxe ÚOHS; ten se v nedávné době k nastavení mechanismu inflační doložky ve smlouvě na VZ, potažmo k její absenci, opakovaně vyjadřoval. V rozhodnutí mimo jiné uvádí, že inkorporace inflační doložky do smlouvy vč. jejího nastavení je institutem nenárokovým a je plně v dikci zadavatele. - Poznámky.

David Dvořák

Jak do veřejného zadávání zasáhne nový stavební zákon?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 12, (2024) č. 1, s. 4-9

Rok 2024 přináší dlouho připravovanou reformu veřejného stavebního práva; nový stavební zákon č. 283/2021 Sb. (NSZ) nabyl účinnosti 1.1.2024, ovšem na povolování jiných než vyhrazených staveb se použije až od 1.7.2024. Nová právní úprava má nepřímý dopad na oblast veřejných zakázek ve stavebnictví. Autor uvádí, že klíčové části nového stavebního zákona (územní plánování, stavební řád) se zákona o zadávání veřejných zakázek dotýkají jen okrajově. V úvodu článku zmiňuje novinky ve stavebním právu a použitelnost dosavadních dokumentací a prováděcích předpisů dle starého stavebního zákoníku č. 183/2006 Sb. Následně informuje o institutech stavebního práva hmotného v části čtvrté NSZ, které se dotýkají veřejných zakázek: vybrané činnosti ve výstavbě, projektová činnost a projektová dokumentace, provádění staveb, stavbyvedoucí, technický dozor stavebníka, dozor projektanta a elektronický stavební deník. Upozorňuje rovněž na novou komplexní úpravu plánovacích smluv.

Markéta Adámková

Kvalifikace a její prokazování po novele ZZVZ

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 12, (2024) č. 1, s. 28-32

Blíže k regulaci požadavků na kvalifikaci účastníka zadávacího řízení a ke způsobu jejího prokazování v souvislosti s novelou č. 166/2023 Sb. zákona o zadávání veřejných zakázek. Autorka se zaměřuje na prokázání kvalifikace prostřednictvím jiných osob než dodavatele (§ 83 ZZVZ); na zmírnění požadavků na stáří dokladů prokazujících kvalifikaci (§ 86 ZZVZ); na změny kvalifikace účastníka zadávacího řízení (§ 88 ZZVZ); využití poddodavatele (§ 105 odst. 2 ZZVZ) i na změny v získávání a kontrole dokladů o kvalifikaci před uzavřením smlouvy (§ 122 odst. 3 a 4 ZZVZ). V závěru upozorňuje na změnu provedenou v § 53 odst. 4 ZZVZ, která ukládá povinnost požadovat alespoň prokázání základní způsobilosti v rámci zjednodušeného podlimitního řízení.

Jiří Slezák

Relations between development of e-government and government effectiveness, control of corruption and rule of law in 2010-2020 : a cluster analysis

Vztah mezi rozvojem e-governmentu a efektivitou vládnutí, potíráním korupce a úrovní právního státu : shluková analýza

Acta VŠFS, Vol. 17, (2023) No. 2, p. 161-187

V době rozvoje informačních a komunikačních technologií vzniká tlak na veřejný sektor, aby se trendu přizpůsobil a zpřístupňoval občanům své služby v elektronickém prostředí. Článek srovnává pokrok v oblasti e-governmentu v letech 2010-2020 v členských státech Evropské unie prostřednictvím indexu EGDI (E-Government Development Index) a vybraných indikátorů Světové banky ("Worldwide Governance Indicators"). Na základě zjištěných výsledků byly členské země rozděleny do pěti skupin dle úrovně digitalizace veřejné správy i kvality veřejných služeb. V průběhu zkoumaného období zároveň došlo u jednotlivých zemí ke zlepšení. Nejlepší výsledky dosahují státy na severu Evropy, nejhůře si naopak vedly východní státy (Bulharsko, Rumunsko).

Peter Foster, Jennifer Williams

The UK's yawning infrastructure gap

Zejíjí mezera v infrastruktuře Spojeného království

Financial Times, Vol. 2024, No. 41540 (26.1.2024), p. 15

Článek se zaměřuje na problém regionálních nerovností a nízké produktivity v britských městech mimo Londýn. Článek zdůrazňuje potřebu strategického plánování a investic do infrastruktury, včetně dopravy, bydlení a veřejných služeb, pro podporu regionálního rozvoje a zvýšení produktivity. Plný text dostupný z: <https://www.ft.com/content/b9372dd0-be20-400c-8b0a-f3f99c4f44d8>

Barbora Janíčková

Věcný záměr zákona o řízení a kontrole veřejných financí z pohledu interního auditu

Interní auditor, Sv. 27, (2023) č. 4, s. 3-6

Interní audit funguje v podmínkách české veřejné správy 21 let. Nabízí se tak prostor pro ohlédnutí a úvahy o roli, postavení a podmínkách fungování interního auditu, a to i do budoucna. Připravovaný návrh zákona o řízení a kontrole veřejných financí, jehož věcný záměr aktuálně prochází mezirezortním připomínkovým řízením, stojí na třech pilířích: řídicí kontrola, interní audit a veřejnosprávní kontrola.

Anna Cervanová, Jiří Votrubec

Whistleblowing a veřejné zakázky II : postup při příjmu a řešení oznámení a možné důsledky přijatých oznámení v zadávacím řízení

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 6, s. 52-56

Článek představuje povinnosti vyplývající z ochrany oznamovatelů dle zákona o ochraně oznamovatelů č. 171/2023 Sb. od 1.8.2023. V této části se autoři zaměřují na postupy při přijímání a řešení oznámení u zadavatelů veřejných zakázek a na to, jak se oznámení a následná nápravná opatření mohou projevit ve sféře zadávacího řízení, konkrétně v možnosti vyloučit účastníka zadávacího řízení na základě informací uvedených v oznámení. Nejprve stručně shrnují základy whistleblowingu, poté rozebírají, co může být předmětem oznámení a jak probíhá efektivní posuzování přijatých oznámení (prvotní kontrola obsahu; ověření, zda bylo podáno oprávněným oznamovatelem; posouzení důvodnosti oznámení). Návazně se věnují úpravě fakultativního vyloučení účastníka zadávacího řízení dle § 48 odst. 1 až 7 ZZVZ a důsledkům důvodného oznámení vedoucího k jeho vyloučení. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Veřejná správa

Sv. 34, (2023) č. 12

Zákon o podpoře v bydlení je klíčovým nástrojem na dostupnější bydlení (s. 4-6); Městečko Velké Hamry důsledně řešilo situaci lidí z vyloučených lokalit a povedlo se (s. 7-8); V barokním zámku vzniklo po opravě jedenáct sociálních bytů (s. 9-10); Martin Mesršmíd: Nový portál občana přinese uživatelům zjednodušení v jeho používání (s. 14-17); Už tři roky nepřibyla větrná elektrárna. To se má postupně změnit (s. 18-21); Hledáme příbuzné, známé, kamarády nebo bývalé lásky (s. 22-23); Den malých obcí: Novinky z legislativy i aktuální dotační tituly (s. 24-25); Od ledna půjde výroční zprávu zveřejnit prostřednictvím centrálního registru (s. 26); Víme první: Co je nového na pracovišti cestovních dokladů (s. 27); Pelhřimov je nejpřívětivějším úřadem v Česku (s. 31); Ocenění REGIOSTARS za průlomové projekty financované z fondů EU (s. 32-33); Přehledně z EU: Kvalitnější veřejné služby, dostupné bydlení a inovace v cestovním ruchu (s. 34-35); Předáváte osobní údaje mimo Českou republiku? Pozor na pravidla (s. 36-37); Státní úředníci mají nová etická pravidla - etický kodex (s. 38-39); Evropská technická spolupráce jako hnací síla veřejných politik (s. 40).

Veřejné finance. Rozpočet

Christian Lindner ; rozhovor vedli Christian Ramthun, Daniel Goffart, Horst von Buttler

"Für die ganze Regierung ist das peinlich"

"Celé vládě je to nepříjemné"

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 50, S. 26-30

Zvýšit daně, nebo uvolnit dluhovou brzdu? Rozhovor s německým spolkovým ministrem financí Ch. Lindnerem, který chce řešit rozpočtovou krizi jinak: s menšími sociálními dávkami a konečně novým impulsem pro ekonomiku.

Olga Scheer, Carsten Volkery

Bei Subventionen ist Deutschland spitze : Staatshilfen

V subvencích je Německo špičkou : státní podpora

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 10 (10.1.2024), S. 6-7

Německá spolková vláda vyplatila v rámci finanční pomoci v energetické krizi soukromým subjektům (fyzickým i právnickým osobám) od února 2022 do června 2023 72,8 miliard eur, nejvíce v rámci Evropské unie. Částka za celou EU dosáhla 140 miliard eur. Markantní část výdajů tvoří podpora firem Uniper a Sefe. Evropská komisařka pro hospodářskou soutěž M. Vestagerová i přes značné rozdíly v subvencích mezi jednotlivými členskými zeměmi neshledává, že by situace vyžadovala zásah resortu, a zejména v případě firem Uniper a Sefe označila opatření za uměřená a omezená na krizovou podporu.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Bundesregierung verabschiedet Sparpaket

Spolková vláda odsouhlasila úsporný balíček

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 6 (9.1.2024), S. 5

Spolkový ministr financí Ch. Lindner předložil vládě návrh úprav rozpočtu, obsahující postupné snižování státních subvencí ve vybraných sektorech. Týká se zejména redukce daňových výhod na paliva pro zemědělce, stejně jako rušení dalších daňových výhod platných přes 70 let. Návrh dále zahrnuje nahrazení daně z leteckých paliv daní z letecké dopravy, změny v systému vyplácení sociální podpory a další konsolidační opatření, mj. snížení finančních prostředků pro sociální pojištění.

Salim Chahine, N.K. Chidambaran

Do sovereign-bond issuers learn from peers?

Učí se emitenti státních dluhopisů od svých kolegů?

Journal of financial stability, Vol. 2023, No. 67 (August), 13 p.

Autoři v příspěvku analyzují tzv. "efekt přelévání informací" (spillover effect, information spillover) na trhu se státními dluhopisy v různých zemích. Docházejí k závěru, že výše sazby dluhopisu určité země je pozitivně spojena s průměrnou sazbou dluhopisů vydaných podobnými zeměmi během předcházejícího tříměsíčního období. Jev "učení se pozorováním" (learning by observing) je významný u ekonomicky rovnocenných zemí. To, že by k jevu docházelo i u sousedních zemí nebo zemí se stejným jazykem, se však neprokázalo. - Poznámky.

Ching-Yi Lu, Ming-Jen Chang

Evaluating fiscal policy under cyclical balance in developed countries

Hodnocení fiskální politiky v podmínkách cyklické rovnováhy v rozvinutých zemích

CESifo Economic studies, Vol. 69, (2023) No. 2, p. 106-124

Autoři zkoumají proticyklické chování fiskální politiky v rozvinutých zemích a proměny chování v čase. Docházejí k závěru, že účinky fiskální politiky na ekonomiku se liší v závislosti na použitých metodách a ukazatelích, přičemž výsledky ukazují na obecně proticyklický charakter fiskálního salda. Studie dále poukazuje na to, že efektivnost fiskální politiky je závislá na správném výběru modelů a měření produkční mezery. Použití fiskálních příjmů k úpravě fiskálního salda může pomoci stabilizovat ekonomiku tím, že zmenšuje produkční mezeru. - Poznámky.

Malte Fischer

Feuer unter dem Schuldendach

Požár pod střechou z dluhů

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 48, S. 36-38

Vyšší úrokové sazby a slabý růst způsobují, že míra zadlužení států roste. To má dalekosáhlé důsledky, také pro centrální banky.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Finanzminister Lindner muss Wachstumspaket verkleinern

Ministr financí Lindner musí zmenšit růstový balíček

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 20 (29.1.2024), S. 7

Spolkový ministr financí Ch. Lindner musí na podnět spolkových zemí upravit balíček na podporu růstu (Wachstumschancengesetz). Podle spolkových zemí jeho současná podoba příliš vyčerpává místní rozpočty. Změny daňových úlev a dalších opatření v balíčku ale mohou snížit efektivitu balíčku na podporu růstu na hranici jeho smysluplnosti.

M. Greive, J. Hildebrand

Keine Ausnahmen von der Schuldenbremse

Žádné výjimky z dluhové brzdy

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 13 (18.1.2024), S. 11

Německá spolková vláda v r. 2024 předběžně nepočítá s využitím možnosti mimořádné situace jako výjimky z dluhové brzdy. Podle spolkového ministerstva financí nebyly za loňský rok vyčerpány všechny vyhrazené prostředky, přebytek ve výši 6,3 miliard eur tak bude využit v letošním roce. Otázkou zůstává možné pozastavení dluhové brzdy kvůli podpoře Ukrajiny. Koalice se v prosinci na tomto kroku shodla, bude-li to situace vyžadovat.

Michal Kozieł

Pravidla rozpočtové odpovědnosti územních samosprávných celků

Daně a finance, Sv. 31, (2023) č. 1-4, s. 4-9

Příspěvek se zabývá analýzou a následným hodnocením pravidel rozpočtové odpovědnosti ve vztahu k územním samosprávným celkům (krajům a obcím), včetně negativních důsledků v případě jejich porušení. Tato pravidla by měla přispět k dlouhodobě zdravým a udržitelným veřejným financím v ČR. Autor nejprve shrnuje obecné poznatky týkající se pravidel rozpočtové odpovědnosti, následně vymezuje konkrétní pravidla rozpočtové odpovědnosti pro územní samosprávné celky (požadavky na transparentnost, účelnost, hospodárnost a efektivnost nakládání s veřejnými prostředky; požadavek vyrovnaného rozpočtu; pravidlo dluhové brzdy; pravidlo týkající se rozpočtového provizoria; pravidlo ověření poměru dluhu k průměru příjmů za poslední 4 rozpočtové roky). Jako problematické se autorovi jeví sankcionování případného porušení pravidel. - Poznámky.

Karel Zuska

Průvodce veřejnou podporou : veřejná podpora v oblasti sportu

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 6, s. 48-51

Článek se věnuje některým otázkám veřejné podpory v oblasti sportu v ČR. Autor rozebírá, co všechno spadá do oblasti financování sportu, jaká jsou specifika podpory sportu a uvádí, že v oblasti financování sportu se setkává problematika veřejných zakázek, veřejných podpor, darů, dotací, nákupu služeb i reklamy. Dále se podrobněji zabývá reklamou ve sportu i provozní a investiční podporou klubů ve vztahu k veřejné podpoře. - Poznámky.

Francisco J. Delgado

Public expenditure and economic growth: empirical evidence for the EU

Veřejné výdaje a hospodářský růst: empirické důkazy z EU

Politická ekonomie, Vol. 71, (2023) No. 6, p. 709-729

Článek zkoumá vztah mezi veřejnými výdaji a ekonomickým růstem v Evropské unii v letech 2004–2019. Výsledky ukazují negativní dopad celkových veřejných výdajů na ekonomický růst, přičemž vliv je silnější v horní části distribuce růstu. Analýza konkrétních oblastí veřejných výdajů odhaluje zanedbatelný efekt výdajů na zdravotnictví a negativní dopad vzdělávacích a sociálních výdajů. -

Poznámky. Plný text dostupný z: https://polek.vse.cz/artkey/pol-202306-0003_public-expenditure-and-economic-growth-empirical-evidence-for-the-eu.php?back=/magno/pol/2023/mn6.php?secid=1

Karolína Zábojníková

Relativní zadlužení v EU postupně klesá

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 11-12, s. 39

Statistický pohled na hospodaření vládních institucí států EU ve 2. čtvrtletí r. 2023. Autorka upozorňuje, že stabilizační politiky v průběhu pandemie se plynule přelily do odpovědi na energetickou krizi a zvýšené potřeby sociálních výdajů v souvislosti s vysokou inflací, což ovlivňuje přetrvávající deficity. V celé EU dosáhlo záporné saldo hospodaření sektoru vládních institucí 2,6 %. Meziročně se relativní schodek zhoršil o 0,9 procentního bodu. Dluh sektoru vládních institucí od 2. čtvrtletí r. 2021 postupně klesá, na čemž má zásluhu pokračující mírný růst HDP. Podíl dluhu na HDP v EU meziročně klesl o 2,8 procentního bodu a nižší byl v naprosté většině členských států (v ČR se zvýšil o +0,8 p. b. na 44,3 %).

Marco Buschmann ; rozhovor vedli Christian Ramthun, Max Haerder

“Mit der Notlage geht man nicht leichtsinnig um”

“Nouzové situace se neřeší lehce”

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 49, S. 34-36

Rozhovor se spolkovým ministrem spravedlnosti M. Buschmannem (FDP), který chce provést škrty v rozpočtu, v sociálním státě a také v byrokracii.

Zemědělství

Susannah Savage

The sequestering soil

Sekvestrace uhlíku v půdě

Financial Times, Vol. 2024, No. 41538 (24.1.2024), p. 15

Článek se zabývá regenerativním zemědělstvím, které se zaměřuje na snížení emisí skleníkových plynů a zlepšení kvality půdy pomocí opatření jako jsou menší používání pesticidů a hnojiv, výsadba krycích plodin a omezená orba. Tyto metody mají potenciál pro sekvestraci uhlíku v půdě, ale existují pochybnosti o množství a trvanlivosti uloženého uhlíku a o spolehlivosti měření. Plný text dostupný z: <https://www.ft.com/content/91ed3d25-9d5c-4f46-8bd9-23cbb37e1288>

Životní prostředí

Magdalena Hamáčková

Greenwashing jako moderní fenomén

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 15, (2023) č. 4, s. 277-282

Soutěžitelé se nezdíka dopouští "natírání na zeleno", greenwashingu, čímž zneužívají zájem spotřebitelů o zelenější výrobky či služby. Článek vymezuje greenwashing a s ním související základní pojmy a zaměřuje se na způsoby, kterými se soutěžitelé mohou greenwashingu dopustit. Zabývá se možnou klasifikací greenwashingu jako nekalosoutěžního jednání a jako nekalé obchodní praktiky a zkoumá dopady greenwashingu na ekonomické jednání spotřebitelů včetně možného zvláštního vlivu na osoby postižené tzv. klimatickým žalem. - Poznámky.

Ostatní

Martin Greive, Jan Hildebrand, Martin Müller, Frank Specht

Ampel wird zur "Koalition der Einknicker"

Vládní koalice se stává "koalicí ohebných"

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 13 (18.1.2024), S. 10

Německá vládní koalice stále častěji ustupuje od původních návrhů a vychází vstříc kritice ze strany veřejnosti. Článek to demonstruje na pěti příkladech: zákonu o vytápění, sociálních dávkách a postoji k systému Harz IV, na příkladu dodávek zbraní na Ukrajinu, zákona o dodavatelských řetězcích a subvencích zemědělskému sektoru.

Biden or bust**Bude Biden znovu zvolen americkým prezidentem?**

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9378, p. 13-15

V r. 2024 proběhnou další prezidentské volby v USA. Dle aktuálních průzkumů však nevypadají šance stávajícího prezidenta J. Bidena na znovuzvolení příliš dobře a Demokratická strana nemá žádný "plán B", jak postupovat. Biden by dokonce mohl prohrát i s předchozím prezidentem D. Trumpem zatíženým mnoha skandály a obviňovaným z několika desítek trestných činů v různých amerických státech. Příspěvek rozebírá postoj J. Bidena ke kandidatuře, uvádí důvody, proč nemají další osobnosti Demokratické strany o kandidaturu zájem a mj. i nastiňuje různé scénáře, ke kterým by mohlo dojít, pokud by J. Biden nakonec nekandidoval. -- Viz i příspěvek na s. 7.

Philipp Mattheis, Thomas Stölzel, Sonja Álvarez

Insel der Furcht**Ostrov strachu**

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 1-2, S. 26-30

Tchaj-wan si volí nového prezidenta a zároveň bilancuje své vztahy s Čínou. Pronajímá republika svou nezávislost? Bude Peking usilovat o konflikt?

Avantika Chilkoti

Move fast and mend things : special report: philanthropy**Rychle jednat a napravovat věci : zvláštní zpráva: filantropie**

The Economist, Vol. 450, (2024) No. 9379, centr. sect. (12 p.)

Zvláštní příloha se věnuje novému trendu v dárcovství - tzv. "darování bez závazků" (no-strings giving), nebo také "darování založenému na důvěře". Tento přístup reaguje na dřívější trend, tzv. "filantropkapitalismus", který se rozmohl na přelomu tisíciletí a který zatížil charitativní organizace byrokracií. U darování bez závazků věnují majetní lidé své prostředky charitativním organizacím, aniž by od nich požadovali pravidelné reporty, vyplňování rozsáhlých žádostí, a dalších podobných dokumentů. To vede k rychlejší pomoci. Úvodní článek přílohy představuje nový přístup, další články pak rozebírají podrobněji různé aspekty tohoto přístupu, trendy v dárcovství v různých světových regionech, aj. Jeden článek se také věnuje tzv. "efektivnímu altruismu".

By Sandra E. Black, Jeffrey T. Denning, Lisa J. Dettling, Sarena Goodman, and Lesley J. Turner

Taking it to the limit : effects of increased student loan availability on attainment, earnings, and financial well-being**Na hranici možnosti : účinky zvýšené dostupnosti studentských půjček na dosažené vzdělání, výdělků a finanční situaci**

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 12, p. 3357-3400

Autoři se na základě dat z USA zabývají dlouhodobými účinky studentských půjček na lidský kapitál a finanční situaci studentů. Východiskem bylo uvolnění limitů na studentské půjčky, ke kterému došlo v letech 2007-2008. Bylo zjištěno, že zvýšená dostupnost půjček pozitivně ovlivňuje dokončení studia, vyšší výdělků v průběhu života i splácení půjček. Studenti s dříve omezenými finančními prostředky nebyli díky půjčkám nuceni během studia tolik pracovat a spoléhat se na kreditní karty, což pozitivně ovlivnilo jejich studijní výsledky. Vliv na jiné pozdější půjčky (hypotéky, splácení jiných dluhů) studentské půjčky neměly. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 2**

Inkaso daní se zvýšilo o 17 procent (s. 8); Investiční výhled 2024: Experti jsou při zemi a věští jen mírný růst - téma čísla (s. 10-17); Vláda i ČNB chybovaly, avšak pomalejší růst Česka není ekonomická tragédie - rozhovor s makroekonomem J. Borovičkou (s. 18-23); Výsledky trojích letošních voleb budou spolurozhodovat o Fialově vládě (s. 24-27); Hypoteční trh je pod tlakem. Chce se ho zbavit, k tomu však nemusí být dost bytů (s. 34-37); Patnáct let s kryptoměny. Bitcoin opět roste a může jít výš: k dalšímu vzestupu největší kryptoměny má pomoci spuštění burzovního fondu ETF, chystané "půlení" i očekávané snižování úrokových sazeb (s. 42-43); Nejvyspělejší země versus Čína a spol. - infografika BRICS (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 3**

Dějiny vzniku kapitalismu. 24. díl: Kapitalistický světový systém (s. 8-9); Sníh mizí. Ceny horských nemovitostí proto letí vzhůru - téma čísla (s. 12-19); Svět vstoupil do období neklidu, nové velmoci na tom chtějí vydělat - rozhovor s politickým geografem L. Jelenem (s. 20-25); Německý motor nechce startovat. Česko zoufale přihlíží (s. 26-29); Prezident s motorovou pilou: Milei už léčí Argentinu šokovou terapií (s. 30-33); Jaroslav Brouk, selfmademan, který seznámil Čechy s "obchodáky" - seriál České podnikání (s. 34-37); Realitní fondy vstupují do optimistického roku. Ubude jim konkurence a zlevní úvěry (s. 42-43); Konflikt nedaleko Suezů vystřelil ceny námořní přepravy, cítit je to i v továrnách: pokud se spory u jemenských břehů rozšíří dál po Blízkém východě, může to mít silný dopad na globální ceny ropy (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 4**

Češi dobývají svět, pomáhá jim tvrdohlavost i smysl pro humor: léky, originální lustry či IT - ke světové špičce se probíjela i řada Čechů - téma čísla (s. 10-17); Zavedení eura není automatickou pojistkou pro lepší budoucnost - rozhovor s náměstkem ministra financí M. Morou (s. 18-23); Mzdy porostou pomaleji, ale inflaci pokoří. Polepší si energetici - mzdový vývoj v Česku (s. 24-27); Zranitelnost námořní dopravy otevírá cestu arktické plavbě (s. 30-33); Mýtus tří generací aneb Proč se jmění v rodině udrží po staletí: jak ukazují studie ekonomických historiků, sociální postavení předků předurčuje bohatství jejich potomků po 10 až 15 generací (s. 40-41); Mobily pro všechny, sněmovnou prošel zákon zpřístupňující výrobky a služby (s. 44-45); Profese ohrožené umělou inteligencí - infografika (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 5**

Investice do jádra přinesou ekonomice víc peněz než budování obnovitelných zdrojů (s. 6-7); Dějiny vzniku kapitalismu. 25. díl: od obchodu k výrobě (s. 8-9); Rozpočtová konsolidace skončila. Teď chce vláda nastartovat růst: do voleb zbývá 21 měsíců. Fialova vláda má prakticky už jen rok na to stihnout reformy v oblasti penzí či trhu práce - téma čísla (s. 12-15); Systém dávek zjednodušíme, uvolnění úředníci budou radit s kariérním růstem - rozhovor s F. Pertoldem (s. 16-19); Ceny bytů a nájmu po letech klesaly, letos se už ale zase vydají vzhůru (s. 26-29); Je třetí světová válka pouze strašením? Jen abychom Putina zase nepodcenili (s. 32-33); První česká zbraňová legislativa obsahuje zárodky moderního práva - starší právní regulace držení a používání palných zbraní (s. 44-45); Národy pijanů - infografika o konzumaci alkoholu ve světě (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 6**

Byznys se připravuje na éru bez uhlíku. Zezelená za biliony korun: průmyslové podniky si už uvědomily, že bez dekarbonizace těžko přežijí. Tempo příprav a změn je však pomalé - téma čísla o Green Dealu v Česku (s. 10-17); Umělá inteligence žere energii a jednou zavalí internet nesmysly - rozhovor s O. Vlčkem z Gen Digital (s. 18-23); Globální ekonomika stále nenabrala dech, čeká ji další zpomalení (s. 24-27); Česká věda generuje miliardy korun, potenciál má však mnohem vyšší: vláda ve spolupráci s akademickým a byznysovým světem chystá změny, které usnadní přenos vědeckých poznatků do praxe (s. 36-38); Správci svěřenských fondů by mohli skládat profesní zkoušky - příprava nové legislativy a inspirace zahraničím (s. 40-43).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2024, č. 3-4**

Dražší pivo mění české hospody: piva se pije méně, venkovské výčepy zanikají. Český pivní trh se přibližuje západním standardům - téma čísla (s. 12-23); Chceme barák, který funguje: Šťastný Hlavák otevřel drsnou debatu o architektuře - rozhovor s architektem, urbanistou a politikem P. Hlaváčkem (s. 26-29); Nevědomý podvod na DPH se může týkat i vaší společnosti - rozhovor s advokátem D. Krchem (s. 35); Proč údery vyvolávají obavy z růstu cen ropy a inflace: vyhrocená situace v Rudém moři - ve spolupráci s Financial Times (s. 38-39); Čínské autotsunami přijde z moře (s. 40-41); "Pivní akcie", sázka na ospalou jistotu - seriál Kované investice (s. 44); Jak migrace posouvá Evropu doprava: rostoucí obavy veřejnosti z počtu žadatelů o azyl posilují kdysi okrajové strany politického spektra - ve spolupráci s Financial Times (s. 46-51); 2024: čeká nás obroda hypoték? (s. 66).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 13 (18.1.2024)**

Garážová příznání: sto tisíc lidí se musí v lednu znovu přihlásit k dani z nemovitostí. Kdo má být ve střehu? (s. 4); Euro není elitní klub, kam musíme vstoupit, varuje Mora (s. 4); Vláda osekala státním zaměstnancům benefity o polovinu. Část příspěvku navíc musí jít na spoření na stáří (s. 6); Banky ve velkém nasazují umělou inteligenci. Učí s ní pracovat tisíce zaměstnanců (s. 12); Centrální banky se chystají zvednout nohu z brzdy – komentář k očekávanému snižování základních úrokových sazeb (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 15 (22.1.2024)**

Bývalý šéf finanční správy Jiří Žežulka se vrací, bude pravou rukou Horňochové (s. 2); Úpravy v penzijním spoření. Téměř milion lidí může přijít o státní podporu (s. 5); Zájem o dotaci na elektroauta bude velký, navýšení peněz stát neplánuje (s. 10); Evropští investoři očekávají další pokles cen nemovitostí (s. 10).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 16 (23.1.2024)**

Finanční správa skočí z doby kamenné k letům na měsíc. Rutinu převezmou počítače - rozhovor s generální ředitelkou finanční správy S. Horňochovou o datovém skladu a novém daňovém IT systému (s. 4-5); Čína lakuje svůj hospodářský obraz narůžovo. Experti pochybují, že země loni dosáhla "plánovaného růstu" (s. 10); Velká hypoteční příležitost. Banky se letos obávají masivního refinancování. Klienti ale mohou uspořit - realitní trh (s. 11); Snižování sazeb ECB čekáme až v září - komentář (s. 13); Vydáme se v německých stopách, nebo raději zvolíme cestu jádra? - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 17 (24.1.2024)**

V „nejdůležitějším“ energetickém dokumentu stát chystá konec uhlí – první detaily nové energetické koncepce do r. 2050 (s. 1); Největší změny v zaměstnávání lidí od revoluce. Stát plánuje měsíční výpovědní lhůty i delší zkušební dobu (s. 3); Ekonomové radí vládě nižší daně pro nízkopříjmové – NERV (s. 3); Průzkum: 40 procent menších firem očekává letos inflaci přes 7,5 procenta, násobně víc než ČNB (s. 5); Bez terminálu a s poplatkem pod procento. Menší banky jdou s novou platební metodou proti karetním firmám – platební metoda Cvak (s. 10).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 18 (25.1.2024)**

Ústavní soud smetl žalobu na valorizaci důchodů (s. 2); O dohled nad miliardovým kryptobyznysem se hlásí i Hospodářská komora – otázka udělování licencí a dohledu (s. 3); Kancléř v úzkých. Vláda je ochromená rozpory a strana u voličů propadá – Olaf Scholz a situace německé spolkové vlády (s. 6); Snižme zdanění nízkých mezd. Naši ekonomice se to vyplatí – komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 24 (2.2.2024)**

Banky jdou do boje proti hypotečním makléřům a jejich provizím (s. 1); Spojené státy čelí smrtící spirále nafukujícího se dluhu, varuje proslulý ekonom Nassim Taleb (s. 10); Nové podmínky dotací dávají smysl a omezení nejsou tak hrozná - fotovoltaika (s. 12); Svět pomalu a jistě vymírá. Jen některé vyspělé země tomu dokážou čelit - vývoj světové populace (s. 13); Deset způsobů, jak koupit nemovitost se slevou, na kterou ostatní nedosáhnou (s. 14); Jaký vliv má Česko v Evropě? - rozhovor s výkonným ředitelem Asociace pro mezinárodní otázky V. Dostálem o evropské a zahraniční politice (s. 20-21).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 27 (7.2.2024)**

Vratká koruna. Euro je po dvou letech za 25. Co bude dál, záleží na ČNB i ECB (s. 1); Německu se zhoršil výhled růstu. Má "písek v převodovce" (s. 2); DIP pro pokročilé. Je lepší zvolit při zajištění na stáří Buffeta, americký index nebo klasiku? - investice (s. 3); Jurečkova reforma dávek míří na "nemakačenka", podle expertů ale ohrozí i další lidi v nouzi (s. 4) a související komentář na s. 14; Developeři staví více nájemních domů. Hlavně v Praze a pro české investory (s. 9); Jde vůbec euro propagovat bez bagatelizování rizik? - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 28 (8.2.2024)**

Vládní nákupy pokračují. Přiblížilo se získání podílu v německé rafinerii - rafinerie v Karlsruhe (s. 1); Osm měsíců na analýzu k euru: Nemáme co nového přinést, zní ze samotného NERV (s. 5) a související komentář na s. 16; Cenová válka elektroaut v Evropě: po Tesle zlevňují i Číňané. Radovat se mohou i Češi (s. 6); Méně zelená Ursula. Šéfka Evropské komise von der Leyenová couvá od části Green Dealu (s. 10); Na českém trhu bydlení přestal platit základní ekonomický princip - komentář (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 29 (9.2.2024)**

Banky rýžují na hypotékách nejvíce od roku 2014. Jejich ceny ale půjdou dolů, odhadují experti - přírůžka na hypotékách (s. 3); ČNB opět snížila úroky. Koruna v reakci oslabila (s. 3); Úřady cupují Válkovu představu o digitálním zdravotnictví (s. 5); Je čas nakoupit české banky? Komerční banka překvapila dividendou a akcie prudce vzrostly - kapitálový trh (s. 12); Internetoví zločinci získali v Česku přes miliardu korun z bankovních účtů, globálně jde o biliony (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 6 (9.1.2024)**

Kdo si letos nejvíce pohorší: bohatší zaměstnanci a chudší živnostníci - zdanění práce (s. 1); Insolvenční opět přibývá, může za tím být horší ekonomika i větší agrese exekutorských úřadů (s. 3); Letos se spustí komunitní energetika. Jak se do ní zapojit a proč je to výhodné? - novela energetického zákona lex OZE II (s. 12); Pád IPO pokračoval. Příjmy z nových akcií loni dosáhly 123 miliard dolarů, nejméně od roku 2009 (s. 13); Akt o AI je tu. I firmy v Česku mají nejvyšší čas se připravit - komentář k Aktu o umělé inteligenci (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 7 (10.1.2024)**

Náklady na státní dluh rychle rostou. Za dva roky převýší výdaje do nových dálnic a železnic (s. 4); Co se to děje s bitcoinem? Cena prudce kolísá, všichni čekají na klíčové rozhodnutí (s. 8); Realitní fondy vstupují do optimistického roku. Ubude jim konkurence a zlevní úvěry - nejvýkonnější REIT (s. 10-11); Trhy čekají rychlý pokles inflace i sazeb. Rizika ale zatím nezmizela - komentář (s. 14); Místo vstupu do ERM II změňme kurzový režim pro korunu - komentář M. Singera (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 9 (12.1.2024)**

Inflace spadla k 4 %, je nejnižší za dva a čtvrt roku (s. 2); Česko přichází kvůli erozi o půdu i miliardy. Stát už nesmí protiopatření odsouvat, říká expert (s. 4); Svět s napětím sleduje tchajwanské volby. Jejich výsledek může ovlivnit globální obchod (s. 7); Jak si vybrat, u koho spořit na penzi? Prozkoumali jsme nabídku devíti firem - DIP (s. 9); Tři roky s Bank iD. Kolik lidí ji pravidelně využívá, na co nejčastěji a jaké novinky přinese letošní rok? (s. 12); Pád cen a klesající inflace větší snížení sazeb nezaručují - komentář (s. 14).

Účetnictví**Sv. 2024, č. 1**

Účetní závěrka obchodních společností (2. část) (s. 3-8); K novele zákona o účetnictví účinné od 1.1.2024 a dalšímu vývoji české účetní legislativy - rozhovor s J. Pelákem z Ministerstva financí (s. 9-13); Časová hodnota peněz při ocenění cenných papírů (s. 19-23); Zkresluje používání kurzů devizového trhu vyhlášených ČNB účetní závěrku? (s. 24-35); Zásadní judikát Nejvyššího správního soudu České republiky k otázce zařazování stacionárních elektráren (a obdobných zařízení) do odpisových skupin pro účely daně z příjmů právnických osob - sp. zn. 8 Afs 229/2021-52 (s. 47-52).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	49
Ekonomické vědy. Ekonomie	49
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	50
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	50
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	50
Právo.....	51
Statistika. Demografie. Sociologie	52
Veřejné finance. Rozpočet.....	53
Účetnictví	53
Ostatní.....	53

Daně

30283

Mark Brabazon

International taxation of trust income : principles, planning and design

Mezinárodní zdanění příjmů ze svěřenských fondů : principy, plánování a návrh

Cambridge : Cambridge University Press, 2022, xivi, 369 stran : tabulky, grafy

Autor se v knize zabývá studiem mezinárodního zdanění svěřenských příjmů jako globálně uceleného tématu. Kniha zahrnuje mezinárodní daňové prostředí Austrálie, Nového Zélandu, Spojeného království a Spojených států a jejich zdanění obdarovaných, obmyšlených, svěřenských fondů a rozdělení příjmů ze svěřenských fondů. Identifikuje soubor zásad a odpovídajících daňových nastavení, které mohou země uplatňovat na přeshraniční příjmy plynoucí ze svěřenských fondů, jejich prostřednictvím nebo z nich. Zjišťuje také mezinárodní nesoulad mezi daňovým nastavením a čistě vnitrostátními nesrovnalostmi v konstrukci, které způsobují anomální dvojí zdanění nebo nezdanění, a navrhuje přístup k daňové konstrukci, který uznává politické funkce (včetně ochrany proti vyhýbání se daňovým povinnostem) jednotlivých pravidel, relativní prioritou různých daňových nároků, daňovou suverenitu každé země a příslušné role vnitrostátních zákonů a daňových smluv. V neposlední řadě kniha zahrnuje úvahy o reformách BEPS, včetně doložky o transparentním subjektu ve vzorové daňové smlouvě OECD. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-108-72917-8 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

30301

Ha-Joon Chang ; přeložil Petr Ondráček

Stravitelná ekonomie : hladový ekonom vysvětluje svět

Brno : Host, 2023, 261 stran

Autor využívá příběhů o jídle k vysvětlení zásadních ekonomických konceptů. Zároveň na nich vtipně vysvětluje např. produktivitu práce, ekonomii volného trhu, industrializaci, využívání protekcionalismu, podnikání, globální korporace, sociální stát, skutečný význam hospodářské rovnosti a spravedlnosti, změnu klimatu nebo automatizaci. Zábavně a srozumitelným jazykem pro laiky tak autor boří mnohé ekonomické mýty. Příklad názvu jedné kapitoly: Hovězí, v níž se na nejproblémovějším druhu masa ukáže, že svobodný trh není totéž co svoboda pro všechny. - První vydání - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-275-1795-4

30293

Lenka Krátká (ed.)

Všechno bylo nové : česká ekonomika po roce 1989 - několik pohledů na transformační proces očima dobových protagonistů

Praha : Karolinum : 2023, 169 stran

Soubor editovaných rozhovorů s aktéry polistopadové transformace české ekonomiky, kterými jsou Petr Čermák, Pavel Zářecký, Vlasta Štěpová, Vratislav Kulhánek, Petr Hrdlička, Oldřich Vacek, Milouš Červencl, Martin Kozumplík, Antonio Koláček, Josef Schorm, Pavel Papež. Vedené rozhovory jsou nejen reflexí samotného transformačního období devadesátých let 20. století, ale také ukázkou prolínání velkých dějin a osobních kariérních drah. Zachycují širokou paletu zkušeností, od nejvyšší, rozhodovací úrovně (Fond národního majetku, ministerstva) přes reflexe účastníků privatizačního procesu a „transformujících“ se manažerů dříve socialistických podniků až po nové podnikatele, kteří se stali majiteli a zakladateli firem. Výpovědi pamětníků jsou doplněny metodologickou statí o unikátní a neopakovatelné životní zkušenosti zpovídaných a interpretační kapitolou, jež sleduje některé ze strategií "vyrovnávání se s minulostí", a to s minulostí "komunistickou" i "privatizační". - Vydání první - ISBN: 978-80-246-5664-9

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30277

Charles P. Kindleberger ; přeložil a úvodní esej napsal Jiří Zatloukal

Dějiny finančních krizí

Praha : Klíč, 2023, 341 stran

Americký ekonom Ch. Kindleberger (1910-2003) rozebírá v historii se opakující vzorce finančních krizí, předkládá komplexní analýzu jejich příčin a důsledků a zkoumá monetární, psychologické i sociologické faktory, které přispívají ke vzniku mánií, panik a krachů. V úvodní kapitole je probírán model spekulace, úvěrové expanze, finančního napětí na vrcholu a následně krize, která končí panikou. Analýzy modelů krizí jsou doloženy historickými příklady. Další kapitola pojednává o měnových aspektech mánií a panik. Krachu a panice často předchází odhalení nepravosti, trestného činu nebo defraudace. Následuje popis krizové fáze a šíření krize v rámci státu a popis rozdílu mezi lokálními a mezinárodními krizemi. Úkoly krizového managementu a jeho ozdravné nástroje vysvětluje další kapitola. Závěr nabízí poučení z dějin krizí. - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-907421-5-4

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

30281

edited by Nauro F. Campos, Paul De Grauwe, Yuemei Ji

Economic growth and structural reforms in Europe

Hospodářský růst a strukturální reformy v Evropě

London : Cambridge University Press, 2020, xxi, 443 stran : tabulky, grafy, vzorce

Na rozdíl od USA se Evropa snaží vrátit na cestu růstu, na níž se nacházela před finanční krizí v letech 2007-2011. Oživení bylo nejen pomalé, ale také proměnlivé, přičemž jádrové země Evropy se zotavovaly rychleji než země na periferii. Obecně se má za to, že nejlepším způsobem, jak toto pomalé oživení řešit, jsou programy strukturálních reforem, v jejichž rámci se pomocí změn vládní politiky, regulačních rámců, investičních pobídek a trhů práce podpoří efektivnější trhy a vyšší hospodářský růst. Tato kniha je první knihou, která tyto reformy kriticky hodnotí, a to na základě nového teoretického rámce, nových dat a nových empirických metodik. Zahrnuje několik případových studií zemí jako je Řecko, Portugalsko a Francie, které zavedly významné reformy, a odhaluje, že tyto programy mají velmi rozdílné a ne vždy pozitivní účinky na hospodářský růst, zaměstnanost a příjmovou nerovnost. - Poznámky. - ISBN: 978-1-108-47911-0 (vázáno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

30278

Rupert Russell ; překlad Kateřina Harrison Lipenská

Cenové války : jak zdánlivě bezvýznamné změny na světových trzích způsobují rozsáhlé krize, chaos a ozbrojené konflikty

Praha : Audiolibrix, 2023, 287 stran : ilustrace, 1 mapa

Co způsobilo vlnu chaosu, který zachvátil svět v první dekádě 21. století (tzn. od nástupu prezidenta Trumpa a brexitu přes situaci v Sýrii a na Ukrajině až po klimatickou a globální uprchlickou krizi)? Autor se domnívá, že chaos byl vyvolán dramatickými a překvapivými výkyvy cen základních komodit. Deregulace trhů s komoditami způsobuje, že ceny mohou prudce vzrůst, což přináší bohatství obchodníkům a dodává odvalu diktátorům. Autorův názor je, že když se ceny náhle změní, nastolený řád se rozpadne a vypukne chaos. Ten může způsobit v některých oblastech hlad, nepokoj, revoluce a exodus uprchlíků a umožnit vzniknout zcela nové třídě oligarchů. Zjištěné skutečnosti odkrývají, jak manažeři investičních fondů a obchodníci s komoditami manipulují s cenami základních surovin, aby si udrželi svoje zisky. - První vydání - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-88407-43-0

30279

Tom Wainwright ; překlad Alena Byrne

Narkonomika : jak řídit drogový kartel

V Praze : Bourdon, 2023, 319 stran : ilustrace, 1 mapa

Redaktor časopisu The Economist, Tom Wainwright, popisuje ekonomické fungování obchodu s narkotiky v Latinské Americe (el narcotráfico), způsoby řízení jeho šéfů a chování zákazníků. Lidé v čele drogových kartelů převzali takové způsoby vytváření hodnoty značky nebo vyladění služeb zákazníkům, které jsou totožné s dokonale organizovaným globálním byznysem. Autor popisuje prostředí pěstování drogy na andských kokainových polích, fungování obchodů s marihuanou a internetových drogových doupat. Popisuje i postavy v čele těchto kartelů. Ti vysvětlují takové věci, jako je obchodní význam tetování, jak se gangy rozhodují, zda si budou konkurovat, nebo se spolčí, a proč kartely dbají na společenskou odpovědnost firem. - Vydání první - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-7611-120-2

Právo

30298

Martina Kasíková ... [et al.]

Exekuční řád : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2022, xxvi, 1338 stran

Komentované znění zák. č. 120/2001 Sb., zákona o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (naposledy č. 286/2021 Sb.). Výklad je obohacen o rychle se rozvíjející aktuální judikaturu exekučních soudů, odkazy na související ustanovení a předpisy. Následuje komentář k prováděcím vyhláškám a znění stavovských předpisů (organizační, kancelářský a kárný řád, zkušební řád, činnost Kontrolní komise, pravidla profesionální etiky, sazebník úhrad nákladů aj.). - 5. vydání - ISBN: 978-80-7400-855-9 (vázáno)

30282

editors Amy C Kläsener, Martin Magál, Joseph E Neuhaus

The guide to evidence in international arbitration**Průvodce důkazy v mezinárodní arbitráži**

London : Law Business Research, ©2023, x, 291 stran :

Průvodce spojuje právo a praxi a poskytuje ucelený pohled na otázky týkající se dokazování v mezinárodní arbitráži, od strategických, kulturních a etických otázek až po to, jak postupovat v určitých situacích. Zároveň nabízí různé návrhy na zlepšení dosavadního přístupu. - Second edition - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-80449-260-4 (vázáno)

30296

Jiří Jelínek, Jiří Říha

Rozhodnutí ve věcech trestních : se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů

Praha : Leges, 2023, 624 stran

Podrobný výklad otázek, které souvisejí s rozhodnutími vydávanými orgány činnými v trestním řízení. První část se zabývá pojmem rozhodnutí ve věcech trestních, charakterizuje jednotlivé druhy rozhodnutí a jejich náležitosti podle trestního řádu. Další část se věnuje institutu právní moci a institutu právní jistoty. Zvláštní pozornost je věnována rozsudku soudu prvního stupně a náležitostem jeho písemného vyhotovení. Ve druhé části publikace jsou uvedeny vzory rozhodnutí a vzory podání advokáta ve věcech trestních. - 5. aktualizované a doplněné vydání - Vzory v elektronické podobě si lze stáhnout z webových stránek a editovat podle potřeb. Přístupový kód je uveřejněn v knize. - ISBN: 978-80-7502-670-5 (vázáno)

30291

Eva Horzinková, Zdeněk Fiala

Správní právo hmotné : obecná část

Praha : Leges, 2023, 223 stran : tabulky

Výklad základních pojmů a institutů obecné části správního práva. V úvodní části učebnice jsou vyloženy obecné pojmy správního práva a je přiblížena problematika organizace veřejné správy v ČR. Stěžejní část výkladu je orientována na jednotlivé formy správních činností. Závěrečné kapitoly se věnují kontrolním mechanismům a základům odpovědnostních vztahů ve veřejné správě a v evropském správním právu. - 4. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7502-694-1 (brožováno)

30299

Luboš Jemelka, Klára Pondělíčková, David Bohadlo

Správní řád : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2023, xxxvi, 1182 stran

Komentované znění zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších zákonů (poslední zaznamenaná aktualizace zák. č. 403/2020 Sb.). Zákon upravuje postup správních orgánů v oblasti veřejné správy. Součástí komentáře jsou odkazy na související ustanovení, související předpisy a literaturu. Obsahuje také komentované znění vyhlášky MV č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení. Nové vydání komentáře reaguje na poslední novely správního řádu, na změny v souvisejících právních předpisech, na které je v komentáři odkazováno, a doplňuje novou judikaturu správních soudů, resp. Ústavního soudu ČR. - 7. vydání - Seznam souvisejících právních předpisů. - ISBN: 978-80-7400-932-7 (vázáno)

30295

Jiří Jelínek a kolektiv

Trestní právo procesní : podle stavu k 1.9.2023

Praha : Leges, 2023, 956 stran

Vysokoškolská učebnice systematicky vykládá základní pojmy a instituty trestního řádu, zákona o soudnictví ve věcech mládeže a zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Nové vydání reaguje na neustálý rozvoj trestněprávní legislativy. Text vychází ze stavu právní úpravy platné ke dni 1.9.2023 a z judikatury k této úpravě. - 7. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7502-687-3 (vázáno)

Úplné znění zákonů**(UZ)**

30140/1558

Životní prostředí : redakční uzávěrka 27.11.2023

Statistika. Demografie. Sociologie

30294

Eva M. Hejzlarová, Magdalena Mouralová, Martina Štěpánková Štýbrová (editorky)

Fantastická data ve veřejné politice a jak je využít

Praha : Karolinum, 2023, 536 stran : ilustrace

Učebnice představuje originální přístup k veřejnopolitickému i obecně společenskovednímu výzkumu. Prezentuje principy výzkumu, metody a data, která lze ve výzkumu veřejné a sociální politiky a politické vědy obecně využít. Vedle úvodu obsahuje publikace pět částí zaměřených na data různého původu, účelu a charakteru. Jsou jimi: data vzešlá z interakce s konkrétními lidmi; administrativní data; data z mediálního prostoru; data z prostředí výzkumu; další přístupy k datům a jejich zpracování (práce se zahraniční praxí, process tracing, institucionální analýza přerozdělování veřejných prostředků na příkladu rodiny). Každá kapitola má výkladovou a příkladovou část. - Vydání první - Dedikace. - ISBN: 978-80-246-5561-1

Veřejné finance. Rozpočet

30284

Ludger Schuknecht

Public spending and the role of the state : history, performance, risk and remedies**Veřejné výdaje a role státu : výkonnost, rizika a náprava**

Cambridge : Cambridge University Press, 2021, xx, 283 stran : tabulky, grafy

Vzhledem k vysokým vládním výdajům, zadlužení a novým výzvám na obzoru jsou témata této práce aktuálnější než kdy jindy: základní nástroj státních výdajů, efektivita vynaložených prostředků, pravděpodobná rizika v budoucnosti a prostředky k vytvoření štíhlé, efektivní a udržitelné vlády. Kniha zaujímá komplexní a mezinárodní přístup, pokrývá většinu vyspělých zemí a pojednává o historickém přehledu veřejných výdajů od devatenáctého století až po současnost, jakož i o budoucích výzvách. Úlohu vlády spatřuje autor v tom, že poskytuje zdravá pravidla hry a základní veřejné statky a služby. Kniha předkládá relevantní argumenty, informace a politická doporučení prostřednictvím přehledných tabulek, grafů a historických faktů. - ISBN: 978-1-108-79170-0 (brožováno)

Účetnictví

30145X

Lenka Dvořáková

Než sestavíme účetní závěrku - komplikované oblasti

Praha : Svaz účetních České republiky, 2023, 72 stran

Připomenutí nejdůležitějších kroků a činností spojených se sestavováním účetní závěrky (inventarizace, odpisy, opravná položka, smysl účetních rezerv, odložená daň, časové rozlišení, cizí měna, provedení oprav, srovnávací údaje, vykazování krátkodobých a dlouhodobých aktiv a pasiv). Nejčastější chyby z praxe a jak se jim vyhnout či je opravit. Přehled novinek v oblasti účetnictví podnikatelů pro rok 2024. - Tematický obsah ročníku 2023. - ISBN: 978-80-7626-042-9 (brožováno)

Ostatní

30280

Jiří Plamínek

Komunikace a prezentace : umění mluvit, slyšet a rozumět

Praha : Grada, 2023, 204 stran : ilustrace

Chování v nejčastějších komunikačních situacích. Komunikační návyky. Odstraňování komunikačních bariér. Prakticky zaměřený výklad je prokládán řadou obrázků a příkladů z praxe: šíření a zkreslování informací, vznik fám, argumentace a zvládání námitek, komunikace v konfliktech a krizích, rizika moderní komunikace. Toto vydání je doplněno kapitolou o vývoji komunikace a autorovým pohledem na rizika komunikace v současné společnosti. - 3. aktualizované a rozšířené vydání - Obsahuje doporučené zdroje. - ISBN: 978-80-247-0432-6 (brožováno)

30292

Tomáš Etzler

Novinářem v Číně. 2, Nezešlet!

V Praze : Vyšehrad, 2023, 375 stran : ilustrace, portréty

Náhled do života běžných Číňanů a práce zahraničního novináře, který se snažil přinášet nezaujaté zpravodajství z totalitní země. - Vydání první - Obsahuje QR a aktivační kódy s přístupem k rozšiřujícím materiálům. - ISBN: 978-80-7601-874-7 (vázáno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovníctví The Economist Finansy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
ravní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné roz
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
scal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin O
finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone